

ความปลอดภัยในการทำงานกับสารเคมี สำหรับนิสิตที่ทำวิจัยและนักวิจัย

ดร.องอาจ รัตนศุภชัย

ศ.ดร.ธีรยุทธ วิไลวัลย์

ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๒ เมษายน ๒๕๖๒ (แก้ไขครั้งที่ ๒)

นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SHECU

Systematization

Habituation

Enforcement

Countercheck

Unification

1. มีพันธสัญญาในการจัดระบบและสร้างกระบวนการบริหารความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้มีการดำเนินการและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
2. มีพันธกิจในการเสริมสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม แก่ผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากร นิสิต และบุคคลภายนอก ที่มาปฏิบัติงานภายในจุฬาฯ

นโยบายด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SHECU

Systematization

Habituation

Enforcement

Countercheck

Unification

3. มีพันธกิจดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย สภาพแวดล้อมในการทำงานและคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับกฎหมาย มาตรฐานและข้อบังคับอย่างเคร่งครัด
4. จัดให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลและดำเนินงานด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยสภาพแวดล้อมในการทำงาน และคุณภาพสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอ
5. ดำเนินการและส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชนข้างเคียงเพื่อเสริมสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขอนามัยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศปอ.ส.)

Center for Safety, Health and Environment of Chulalongkorn University (SHECU)

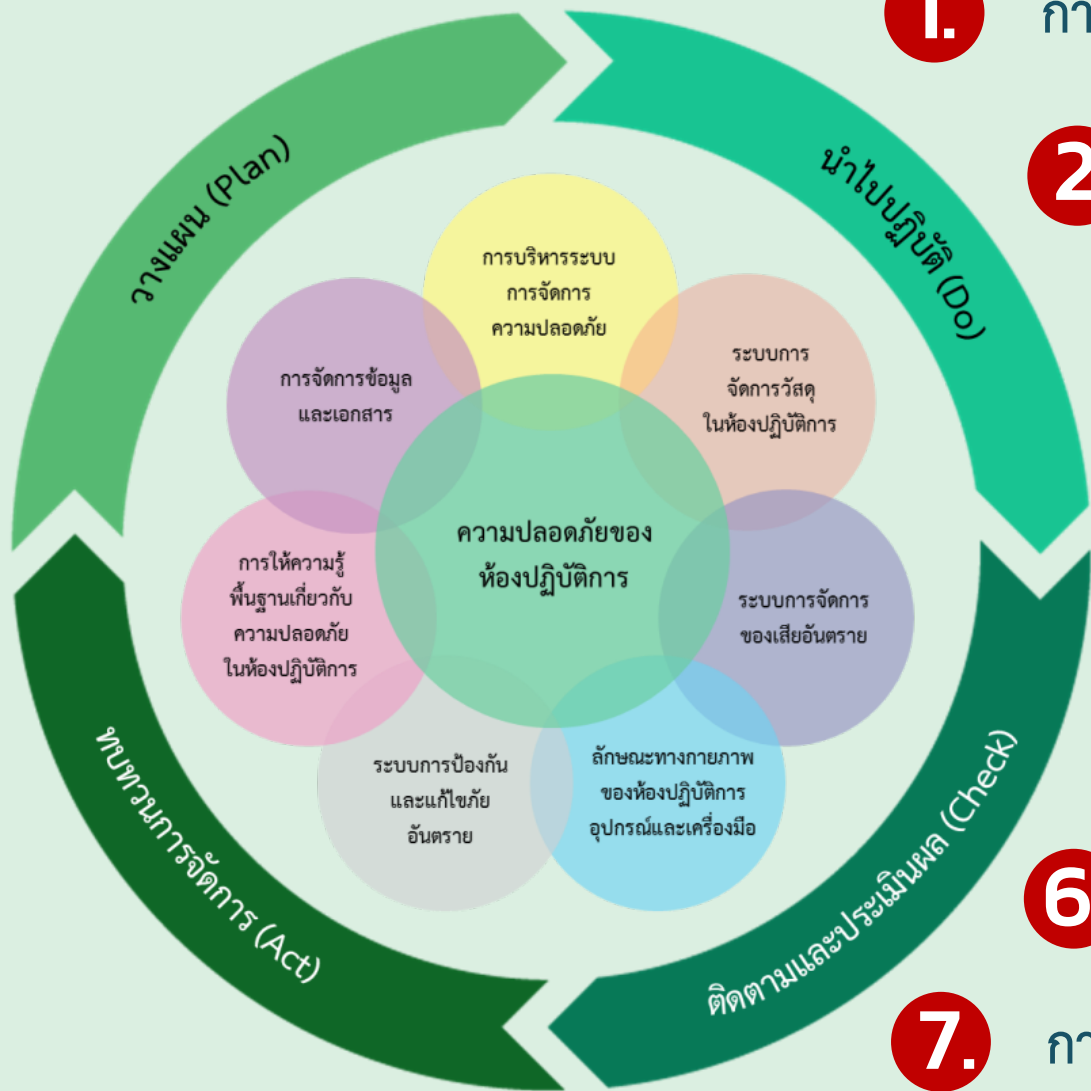

เป็นหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยในการบริหารจัดการ
ข้อมูล พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องความ
ปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

สนับสนุนความรู้ทางเทคนิคและกำกับดูแลกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมาย คือ **"Zero Accident"**

1. การบริหารระบบการจัดการความปลอดภัย
2. ระบบการจัดการวัสดุในห้องปฏิบัติการ
3. ระบบการจัดการของเสียอันตราย
4. ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์ และเครื่องมือ
5. ระบบการป้องกันและแก้ไขภัยอันตราย
6. การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ
7. การจัดการข้อมูลและเอกสาร

สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศปอส.)

คณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการควบคุมความปลอดภัยทางชีวภาพของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการความปลอดภัยด้านเคมี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการความปลอดภัยด้านรังสี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพัฒนาและจัดทำสาระความรู้ฯ

คณะกรรมการพัฒนาหลักสูตร (ด้านเคมี/ชีวภาพ/รังสี/ผู้ตรวจประเมิน)

คณะกรรมการนโยบายความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม (คปอ. ส่วนงาน)

หลักสูตร

1. คู่มือความปลอดภัยพื้นฐาน สำหรับนิสิตและบุคลากรเพื่อความปลอดภัยในการดำเนินชีวิตประจำวันและการทำงาน
2. ความปลอดภัยในการทำงานกับสารเคมี สำหรับนิสิตที่เรียนวิชาปฏิบัติการ
3. ความปลอดภัยในการทำงานกับสารเคมี สำหรับนิสิตที่ทำวิจัยและนักวิจัย
4. ความปลอดภัยในการทำงานกับสารเคมี สำหรับผู้ดูแลห้องปฏิบัติการ

“ แนวคิดของการป้องกันหรือระวังไว้ก่อน ”
ช่วยให้การดำเนินชีวิตและการทำงานเกิดความราบรื่น

หลักการ/แนวปฏิบัติทั่วไปของการป้องกันไว้ก่อน

1. ศึกษาข้อมูล หาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงาน

เกี่ยวกับสารเคมี เช่น

- ✓ สัญลักษณ์ ประเภทอันตราย ความเข้ากันไม่ได้
- ✓ วิธีใช้ Safety Data Sheet (SDS)
การแยกประเภทของเสียอันตราย

เกี่ยวกับสถานที่และอุปกรณ์ เช่น

- ✓ คู่มือการใช้อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการ
- ✓ ที่ตั้งอุปกรณ์สำคัญ ๆ เช่น อ่างล้างตา
เครื่องดับเพลิงประจำห้อง ตู้ยาปฐมพยาบาล

2. ปฏิบัติตามคำแนะนำและข้อควรระวังอย่างเคร่งครัด

3. แต่งกายและใช้อุปกรณ์ป้องกันส่วนตัวที่เหมาะสม

หลักการ/แนวปฏิบัติทั่วไปของการป้องกันไว้ก่อน

4. ประเมินความเสี่ยงก่อนลงมือทำงานใด ๆ

- ✓ ESPReL Checklist เป็นเครื่องมือที่มหาวิทยาลัยจัดไว้ให้เพื่อใช้ในการตรวจสอบ/ประเมินสภาพความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

ESPReL โครงการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยห้องปฏิบัติการวิจัยในประเทศไทย
Enhancement of Safety Practice of Research Laboratory in Thailand

หน้าแรก	แนะนำโครงการ	ESPReL Checklist	ข้อมูลห้องปฏิบัติการ	คำอธิบายการกรอก Checklist	เอกสารเผยแพร่	ติดต่อ	ถาม-ตอบ
ประกาศ!! ด่วนโหนด เอกสารการประชุม วันที่ 2 มิถุนายน 2557 ได้ที่นี่							
ทะเบียนผู้ใช้ (username): ____		รหัสผ่าน: ____		☐ จำสถานะ	เข้าระบบ	ลงทะเบียน	
						ลืมรหัสผ่าน	

<http://esprel.labsafety.nrct.go.th>

5. ศึกษาตำแหน่งที่ตั้งและวิธีใช้อุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินให้พร้อมใช้เมื่อเกิดเหตุ

หัวข้อเรื่อง

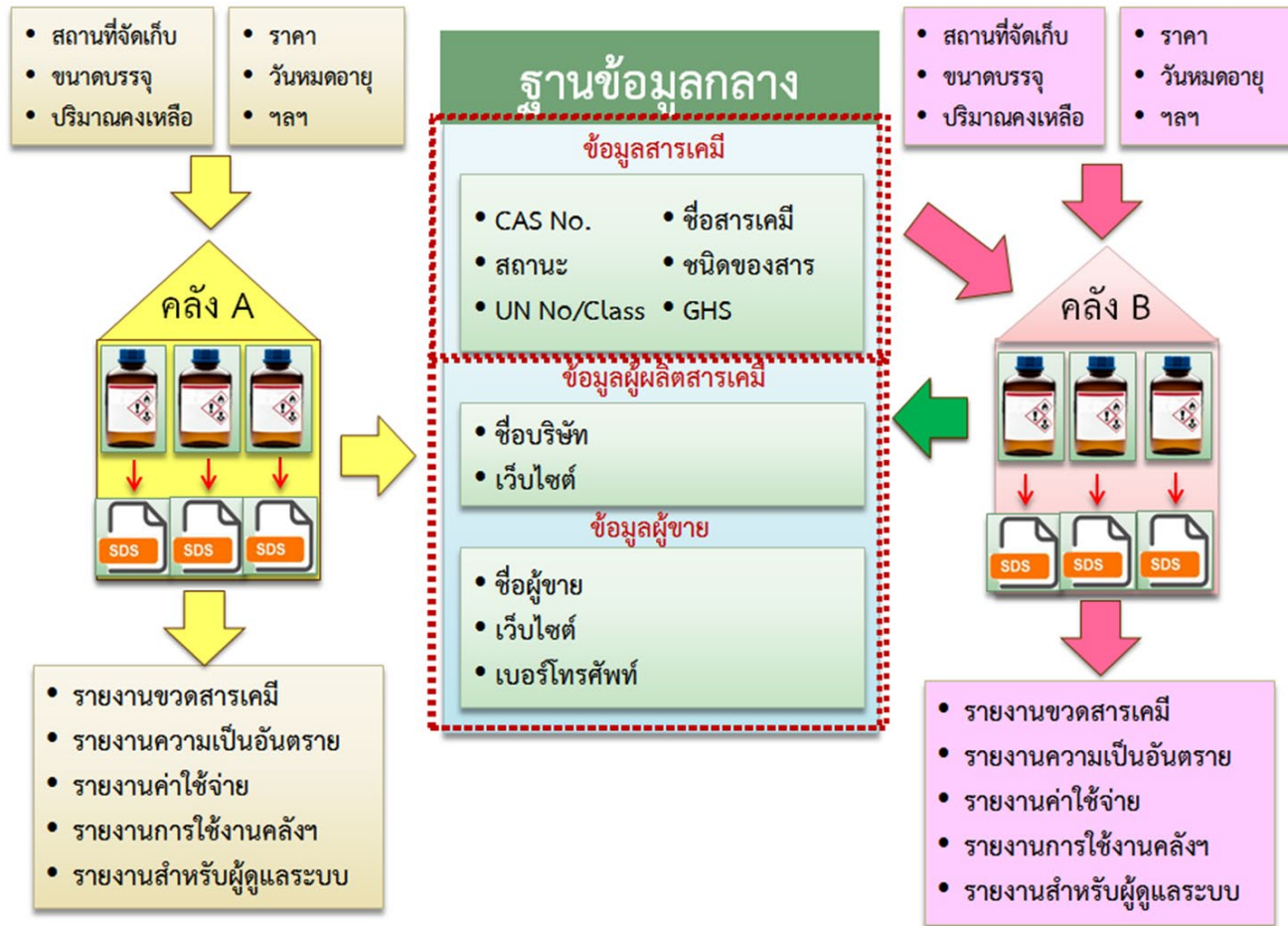

1. การจัดการความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ
2. อันตรายในห้องปฏิบัติการ
3. การประเมินความเสี่ยง
4. การจัดการห้องปฏิบัติการให้มีสภาพเหมาะสม
5. การจัดการทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ
6. ข้อปฏิบัติทั่วไปในการใช้ห้องปฏิบัติการ
7. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล
8. อุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ
9. สัญลักษณ์แสดงอันตรายของสารเคมี
10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี
11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สารเคมี
12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย
13. ข้อปฏิบัติเมื่อสารเคมีหกหรือสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย
14. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุสารเคมีหกรั่วไหลเป็นปริมาณมาก
15. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้
16. การรายงานอุบัติเหตุ

1. การจัดการความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ

1.1 ระบบการจัดการข้อมูลสารเคมี (ChemTrack)

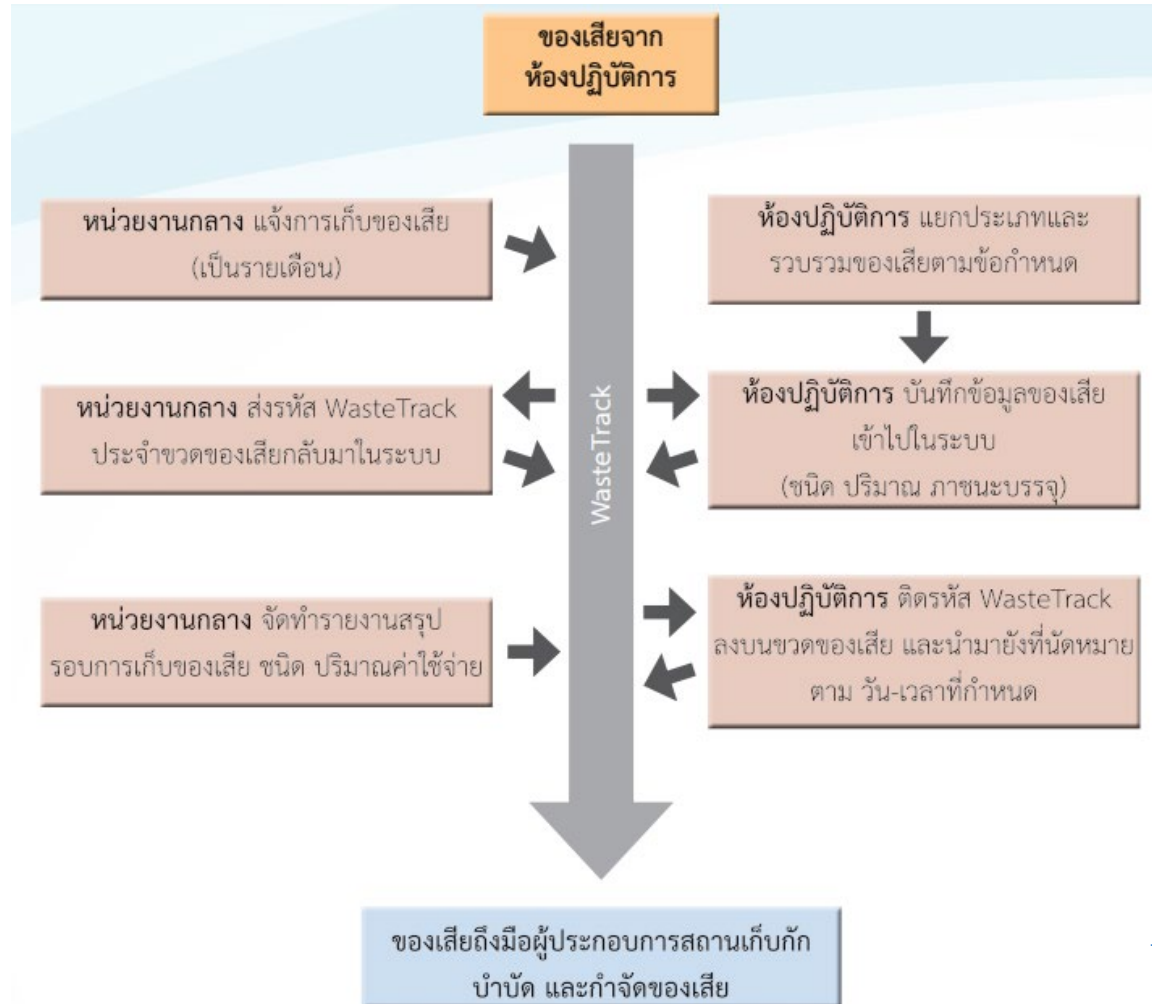
<https://www.shecu.chula.ac.th/home/content.asp?Cnt=134>

1. การจัดการความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ

1.2 ระบบการจัดการของเสียอันตราย (WasteTrack)

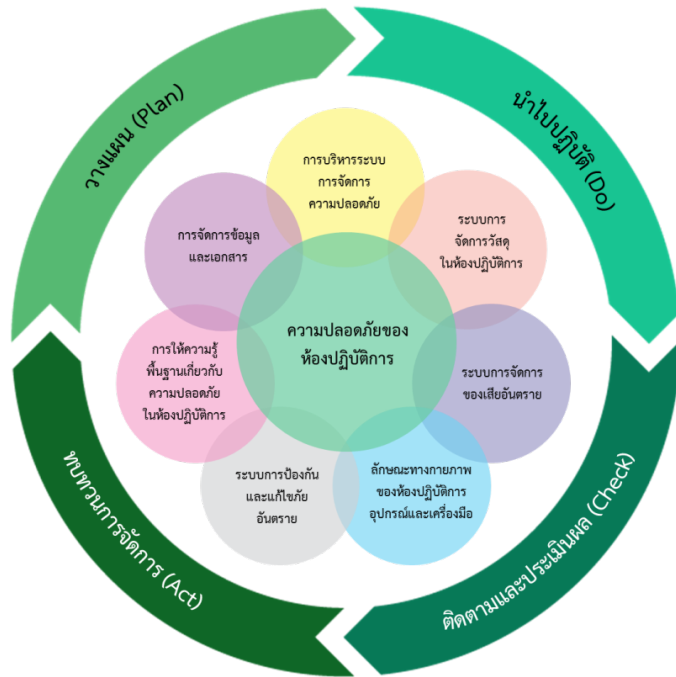

<https://www.shecu.chula.ac.th/home/content.asp?Cnt=134>

1. การจัดการความปลอดภัยห้องปฏิบัติการ

1.3 การสำรวจสภาพความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการ

1. การบริหารระบบการจัดการความปลอดภัย
2. ระบบการจัดการวัสดุในห้องปฏิบัติการ
3. ระบบการจัดการของเสียอันตราย
4. ลักษณะทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์และเครื่องมือ
5. ระบบการป้องกันและแก้ไขภัยอันตราย
6. การให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยในห้องปฏิบัติการ
7. การจัดการข้อมูลและเอกสาร

มีการประเมินตนเองตามระบบของ ESPReL เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ทำให้ทราบจุดอ่อน จุดแข็ง ในองค์ประกอบทั้ง 7 ด้าน เพื่อนำไปยกระดับด้านความปลอดภัยของห้องปฏิบัติการต่อไป

2. อันตรายในห้องปฏิบัติการ

1.

อันตรายทางเคมี (chemical hazards)

เช่น การกัด
กร่อน

2.

อันตรายทางกายภาพ (physical hazards)

เช่น อุบัติเหตุจากไฟ การ
ระเบิด เครื่องแก้วที่แตกหัก
ไฟฟ้าลัดวงจร การยศาสตร์
รังสี และ กัมมันตรังสี

3.

อันตรายทางชีวภาพ (biological hazards)

เกิดจาก จุลินทรีย์ และไวรัส
เป็นต้น

ROUTES OF ENTRY CHEMICALS

Contact

Ingestion

Inhalation

2. อันตรายในห้องปฏิบัติการ

อันตรายจากการสัมผัสของร้อน

อันตรายจากการสัมผัส
ของเหลวเย็นยิ่งยวด

อันตรายจากของมีคม

อันตรายจากการระเบิด

อันตรายจากจากไฟไหม้

อันตรายจากจากแก๊สอัด

3. การประเมินความเสี่ยง

การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นและวางแผนแก้ไขปัญหาเพื่อลดระดับความเสี่ยง

ตัวอย่าง การทดลองที่พึงให้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

- ! การทดลองที่มีสเกลใหญ่ ใช้สารปริมาณมาก
- ! การทดลองที่ใช้สารที่ไวต่อน้ำหรืออากาศ
- ! การทดลองที่เกี่ยวข้องกับสารออกซิไดส์อย่างแรงหรือสารระเบิดได้
- ! การทดลองที่ใช้สารที่เป็นพิษร้ายแรง
- ! การทดลองที่ทำภายใต้ความดันสูงหรือต่ำกว่าปกติ

แบบประเมินความเสี่ยงของการทดลอง	
ห้องปฏิบัติการ.....	ชั้น..... อาคาร.....
วัน-เวลาที่ทำการทดลอง.....	ผู้ทดลอง.....
หมายเลขโทรศัพท์ติดต่อในกรณีฉุกเฉิน.....	
ประเภทของการทดลอง.....	
ระดับความเสี่ยง ( ) ความเสี่ยงสูง ( ) ความเสี่ยงปานกลาง	
รายละเอียดของการทดลองโดยสังเขป	
สารเคมีที่ใช้ (ระบุชื่อ ปริมาณ และความเป็นอันตราย)	
.....	
การติดป้ายเตือนให้ระมัดระวัง	
.....	
การประเมินความเสี่ยง อันตรายที่อาจเกิดขึ้น และแผนตอบโต้เหตุฉุกเฉิน	
.....	
ลงชื่อ.....	ลงชื่อ.....
(.....)	(.....)
ผู้ทดลองและประเมินความเสี่ยง	อาจารย์ที่ปรึกษา/ผู้ควบคุม

4. การจัดการห้องปฏิบัติการให้มีสภาพเหมาะสม (housekeeping)

1. บริเวณพื้นที่ใช้งาน เช่น บริเวณประตูทางเข้า-ออก บริเวณติดตั้งเครื่องมือ บริเวณเครื่องล้างตา บริเวณฝักบัวฉุกลงฉีด ต้องไม่มีสิ่งกีดขวาง
2. จัดวางเครื่องมือ เครื่องใช้ สารเคมี ให้เป็นระเบียบ ในพื้นที่ที่จัดไว้โดยเฉพาะ
3. จัดเก็บสารเคมีตามคำแนะนำ ห้ามใช้ตู้ดูดควันเป็นตู้เก็บสารเคมี
4. รักษาความสะอาดและทำความสะอาดพื้นที่ทำงานทุกครั้งเมื่อเสร็จภารกิจ

5. การจัดการทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ

“การแก้ปัญหาที่ต้นเหตุจะใช้การควบคุมทางวิศวกรรม (engineering control)”

5.1 ตู้ดูดควันหรือตู้ดูดไอสารเคมี

ข้อแนะนำ

- ✓ จัดตั้งการทดลองให้ลึกเข้าไปจากด้านหน้าประมาณ 6 – 10 นิ้ว
- ✓ ขณะใช้งานให้ดึงหน้าต่างกระจกของตู้ดูดควันลงมาให้อยู่ในระดับที่สามารถสอดมือผ่านเข้าไปทำงานได้สะดวก
- ✓ ไม่ยื่นศีรษะเข้าไปในตู้ดูดควัน
- ✓ หลังการใช้งาน เช็ดทำความสะอาดพื้นและหน้าต่างกระจกทันทีที่สารเคมีกระเด็นเปื้อนดึงหน้าต่างกระจกลงมาให้อยู่เหนือพื้นตู้ประมาณ 1 – 2 นิ้ว
- ✓ ไม่เก็บวางของและสารเคมีในตู้ดูดควันอย่างถาวร

5. การจัดการทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ

5.2 ระบบระบายอากาศและปรับอากาศ

- ✓ เป็นอุปกรณ์ที่ติดตั้งในห้องปฏิบัติการที่มีภาวะปิดเพื่อให้เกิดการหมุนเวียนของอากาศหรือการถ่ายเทอากาศ
- ✓ การทำให้อากาศดีเหมาะสมต่อการหายใจโดยเจือจางและขจัดมลภาวะในอากาศออกจากห้องปฏิบัติการ

ช่องลม

พัดลมระบายอากาศ

พัดลมเพดาน

เครื่องปรับอากาศ

5. การจัดการทางกายภาพของห้องปฏิบัติการ

5.3 ระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง

- ✓ ปริมาณแสงสว่างพอเพียง ประมาณ 300 – 500 ลักซ์ และมีคุณภาพเหมาะสมกับการทำงาน
- ✓ ระบบไฟฟ้ากำลังของห้องปฏิบัติการต้องมีปริมาณกำลังไฟพอเพียงต่อการใช้งาน โดยเมื่อมีการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าพร้อมกันแล้วไม่ก่อให้เกิดไฟดับ หรือการตัดไฟของเบรกเกอร์
- ✓ อุปกรณ์สายไฟฟ้า เต้ารับ เต้าเสียบ ต้องไม่ชำรุดและได้มาตรฐาน
- ✓ อุปกรณ์ไฟฟ้าและแหล่งจ่ายกระแสไฟฟ้าต้องมีการต่อสายดิน

(ที่มา : <http://www.design-alternative.com/en/content/82->)

6. ข้อปฏิบัติทั่วไปในการใช้งานห้องปฏิบัติการ

1. ผู้ปฏิบัติต้องทราบข้อมูลเรื่องความปลอดภัย
2. ห้ามทำปฏิบัติการโดยลำพัง
3. ห้ามทำปฏิบัติการนอกเวลาที่กำหนด ยกเว้นอาจารย์หรือผู้ดูแลห้องปฏิบัติการอนุญาต และมีผู้ดูแลตลอดเวลา โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบของห้องปฏิบัติการ
4. ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้อง เข้ามาในบริเวณห้องปฏิบัติการ ทั้งในเวลาและนอกเวลาที่กำหนด ยกเว้นอาจารย์หรือผู้ดูแลห้องปฏิบัติการอนุญาตและมีผู้ดูแลตลอดเวลา โดยต้องปฏิบัติตามระเบียบของห้องปฏิบัติการ
5. ห้ามหยอกล้อหรือวิ่งเล่นในห้องปฏิบัติการ
6. เก็บสัมภาระให้เรียบร้อย ไม่เกะกะขวางทางเดินหรือพื้นที่ทำปฏิบัติการ

6. ข้อปฏิบัติทั่วไปในการใช้งานห้องปฏิบัติการ

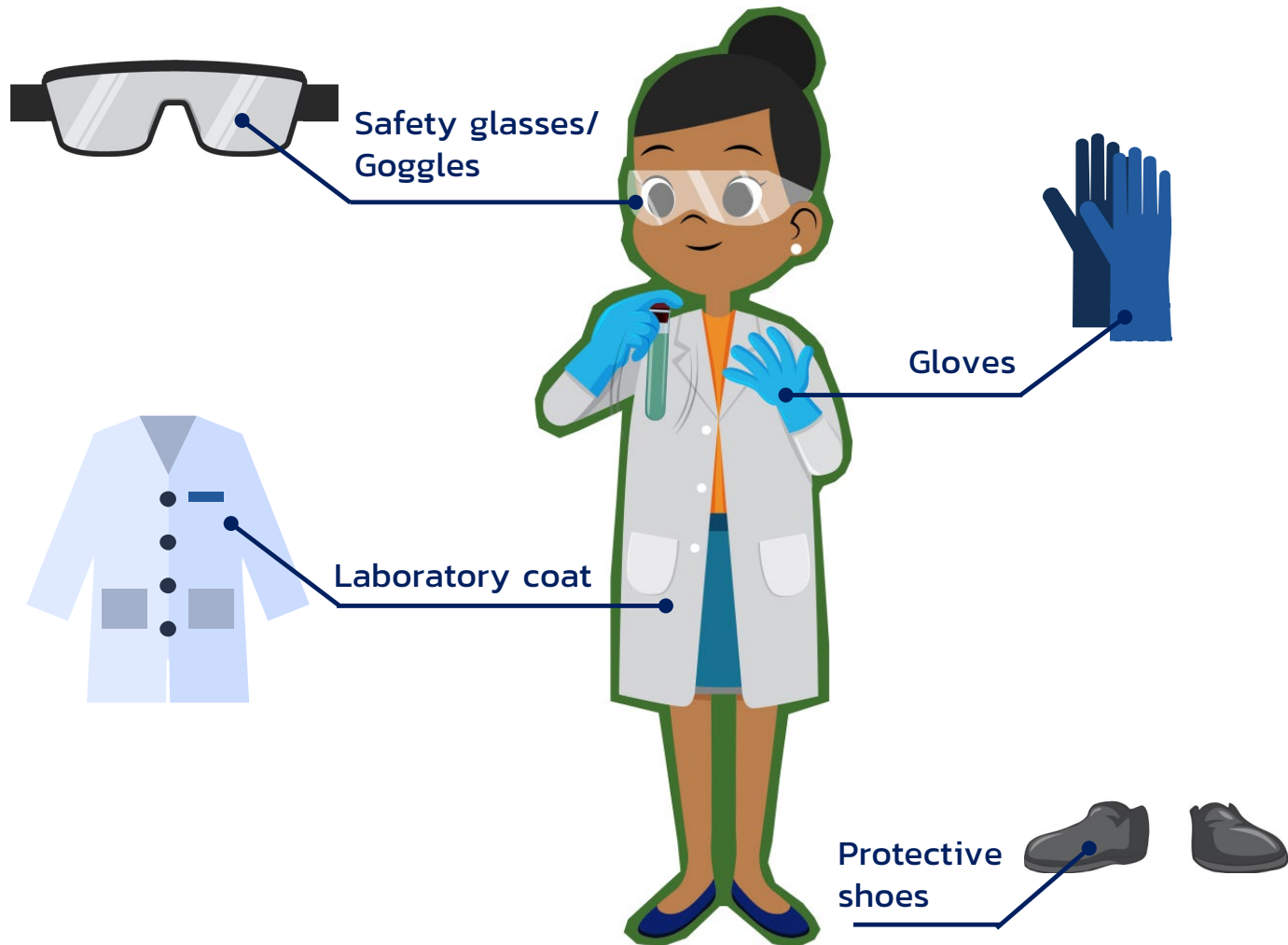
7. สวมแว่นตานิรภัย (safety glasses) ขณะทำปฏิบัติการ ห้ามใส่คอนแทคเลนส์
8. สวมเสื้อคลุมปฏิบัติการและติดกระดุมให้เรียบร้อยขณะทำปฏิบัติการ
9. สวมรองเท้าหนังปิดเท้าหุ้มส้นที่สามารถปกป้องเท้าได้ทั้งหมดขณะทำปฏิบัติการ ห้ามสวมรองเท้าแตะและรองเท้าส้นสูง
10. ถอดเนคไทหรือเก็บปลายเนคไทเข้าไปในเสื้อ
11. รวบผมให้เรียบร้อย ห้ามใส่หมวกหรือผ้าพันคอ
12. ห้ามสูบบุหรี่
13. ห้ามนำอาหาร เครื่องดื่ม เข้ามาในห้องปฏิบัติการ

6. ข้อปฏิบัติทั่วไปในการใช้งานห้องปฏิบัติการ

14. ตรวจสอบสายไฟหรือปลั๊กไฟที่ต่อกับอุปกรณ์หรือเครื่องมือก่อนใช้งานว่ามีสภาพสมบูรณ์
15. ศึกษาเส้นทางและทางออกฉุกเฉิน รวมถึงตำแหน่งถังดับเพลิง อุปกรณ์ดับเหตุฉุกเฉิน อุปกรณ์ปฐมพยาบาล
16. ห้ามล็อกประตูทางเข้า-ออก ขณะทำปฏิบัติการ
17. ทิ้งสารเคมีตามข้อกำหนดของห้องปฏิบัติการ
18. ปิดน้ำ ปิดไฟ และวาล์วแก๊สให้สนิททุกครั้งหลังการใช้งาน และตรวจสอบอีกครั้งให้แน่ใจก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ
19. ถอดถุงมือ เสื้อคลุมปฏิบัติการ และล้างมือให้สะอาดก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ
20. เมื่อเกิดอุบัติเหตุไม่ว่าจะเล็กน้อยหรือรุนแรง หรือเกิดเหตุฉุกเฉินต้องแจ้งอาจารย์ หรือผู้ดูแลห้องปฏิบัติการทันทีอย่าพยายามแก้ไขสถานการณ์เอง

7. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment, PPE)

Mask

ล้างมือ (<http://bit.ly/315Xtcl>)

การป้องกันดวงตาที่ไม่เหมือนกัน
(<http://bit.ly/2RYwrtj>)

7. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment, PPE)

แว่นตานิรภัยที่มีกระบังกัน
ด้านข้างแบบมีช่องระบาย

แว่นตานิรภัยที่มีกระบังกัน
ด้านข้างแบบไม่มีช่องระบาย

Visorgogs

แว่นตานิรภัยแบบครอบดวงตา
ที่มีช่องระบายโดยตรง

แว่นตานิรภัยแบบครอบดวงตา
ที่มีช่องระบายโดยอ้อม

การป้องกันดวงตาที่ไม่เหมือนกัน
(<http://bit.ly/2RYwrijt>)

7. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment, PPE)

ถุงมือทางการแพทย์

ซิลเวอร์ซิลด์

ไนไทรล์

นีโอพรีน

ไวทอน

ถุงมือสำหรับป้องกัน
ความร้อน

ถุงมือสำหรับป้องกัน
ความเย็น

ถุงมือ (<http://bit.ly/315XtcL>)

7. อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล (Personal Protective Equipment, PPE)

8. อุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ

8.1 อ่างล้างตัวฉุกเฉิน

8.2 อ่างล้างตาฉุกเฉิน

(ที่มา : <http://www.sp-local.com/>)

ข้อแนะนำ

ตรวจสอบการทำงานเป็นประจำ
เช่น ความต่อเนื่องในการไหลของน้ำ
อุณหภูมิของน้ำ การผ่านน้ำทิ้ง
เพื่อป้องกันสิ่งปนเปื้อนต่าง ๆ

8. อุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ

8.3 ถังดับเพลิง

1. Pressurized water
ใช้ดับเพลิงชนิด A

(ไม่ใช้กับไฟที่เกิดจาก
กระแสไฟฟ้า และทำให้
สิ่งของเปียกน้ำเสียหาย)

2. CO₂
ใช้ดับเพลิงชนิด B, C

(ใช้ในอาคารได้และไม่
ทิ้งคราบสกปรก)

3. AFFF (Aqueous
Film Forming Foam)

ใช้ดับเพลิงชนิด A และ B

(มีส่วนผสมของน้ำไม่ใช้กับไฟที่
เกิดจากกระแสไฟฟ้า และทิ้ง
คราบสกปรก)

4. Dry Chemical
Powder

ใช้ดับเพลิงชนิด A, B, C
หรือเฉพาะชนิด B, C

(ทิ้งคราบสกปรก)

5. Halon

ใช้ดับเพลิงชนิด A, B, C

(ไม่ทิ้งคราบสกปรก แต่เป็น
สารที่ทำลายสิ่งแวดล้อม)

6. Halotron

ใช้ดับเพลิงชนิด A, B, C

(ไม่ทิ้งคราบสกปรกและไม่
ทำลายสิ่งแวดล้อม)

7. Dry Powder

ใช้ดับเพลิงชนิด D

(ทิ้งคราบสกปรก)

8. Wet chemical

ใช้ดับเพลิงชนิด K

(ทิ้งคราบสกปรก)

8. อุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ

8.4 สัญญาณเตือนภัยจากไฟไหม้

ข้อแนะนำ

ตรวจจากไฟไหม้
อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
สอบสัญญาณเตือนภัย

8.5 อุปกรณ์ตรวจจับแก๊สรั่วไหล

บริการตรวจวัดและให้ยืมเครื่องวัดแก๊สรั่ว
ภายในจุฬาฯ (<http://bit.ly/2G9SVsf>)

8. อุปกรณ์ตอบโต้เหตุฉุกเฉินในห้องปฏิบัติการ

8.6 อุปกรณ์ปฐมพยาบาล

- ✓ เป็นอุปกรณ์สำหรับปฐมพยาบาลเมื่อได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย เช่น ข้อมือคอบาด แผลถลอก น้ำร้อนลวก เป็นต้น
- ✓ อุปกรณ์ปฐมพยาบาลประกอบด้วย น้ำยาเช็ดแผล น้ำยาล้างแผล น้ำยาฆ่าเชื้อ พลาสเตอร์ยา ผ้าพันแผล เทปกาว เจลทาผิวหนัง น้ำร้อนลวก สำลี ถุงมือทางการแพทย์ คีมคีบและกรรไกร

9. สัญลักษณ์แสดงอันตรายของสารเคมี

9.1 ระบบ Globally Harmonized System of Classification and Labeling of Chemicals (GHS)

มีการจำแนกความเป็นอันตรายของสารเดี่ยวและสารผสมโดยจำแนกเป็นความเป็นอันตรายทางกายภาพ ความเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และความเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม

มีการสื่อสารความเป็นอันตรายของสารเคมีผ่านฉลากและข้อมูลความปลอดภัยของสาร

9. สัญลักษณ์แสดงอันตรายของสารเคมี

GHS CLASSIFICATIONS

ความเป็น
อันตรายทาง
กายภาพ

17 CLASS

ความเป็น
อันตรายต่อ
สุขภาพ

10 CLASS

ความเป็น
อันตรายต่อ
สิ่งแวดล้อม

2 CLASS

GHS PICTOGRAMS

Health Hazard Carcinogens, respiratory sensitisers, reproductive toxicity, target organ toxicity, germ cell mutagens	Flame Flammable gases, liquids, & solids; self-reactives; pyrophorics;	Exclamation Mark Irritant, dermal sensitiser, acute toxicity (harmful)
Gas Cylinder Compressed gases; liquefied gases; dissolved gases	Corrosion Skin corrosion; serious eye damage	Exploding Bomb Explosives, self-reactives, organic peroxides
Flame Over Circle Oxidisers gases, liquids and solids	Environment Aquatic toxicity	Skull & Crossbones Acute toxicity (severe)

9. สัญลักษณ์ แสดงอันตราย ของสารเคมี

The Basic Parts of A GHS-Compliant Label

1 → **n-Propyl Alcohol**
UN No. 1274
CAS No. 71-23-8

2 → **DANGER**

3 → Highly flammable liquid and vapor. Causes serious eye damage. May cause drowsiness and dizziness.

4 → Keep away from heat/sparks/open flames/hot surfaces. No smoking. Avoid breathing fumes/mist/vapours/spray. Wear protective gloves/protective clothing/eye protection/face protection. IF IN EYES: Rinse cautiously with water for several minutes. Remove contact lenses if present. Continue rinsing.

5 → Fill Weight: 18.65 lbs.   Lot Number: B56754434
Gross Weight: 20 lbs.   Fill Date: 6/21/2013
Expiration Date: 6/21/2020

See SDS for further information.

6 →

5 → Acme Chemical Company • 711 Roadrunner St. • Chicago, IL 60601 USA • www.acmechem.com • 123-444-5567

- 1. Product Identifier** - Should match the product identifier on the Safety Data Sheet.
- 2. Signal Word** - Either use "Danger" (severe) or "Warning" (less severe)
- 3. Hazard Statements** - A phrase assigned to a hazard class that describes the nature of the product's hazards
- 4. Precautionary Statements** - Describes recommended measures to minimize or prevent adverse effects resulting from exposure.
- 5. Supplier Identification** - The name, address and telephone number of the manufacturer or supplier.
- 6. Pictograms** - Graphical symbols intended to convey specific hazard information visually.

Sample label courtesy of Weber Packaging Solutions • www.weberpackaging.com

9. สัญลักษณ์แสดงอันตรายของสารเคมี

9.2 ระบบ European Economic Community (EEC)

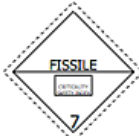

9. สัญลักษณ์แสดงอันตรายของสารเคมี

9.3

ระบบ United Nations (UN)

Class 1 Explosives	Class 2 Gases	Classes 3 and 4: Flammable liquids and solids	Other GHS transport classes	Non-GHS transport pictograms	
 Divisions 1.1-1.3	 Flammable gases	 Flammable liquids	 Oxidizing substances	 Infectious substances	 Radioactive material
 Divisions 1.1-1.3	 Non-flammable non-toxic gases	 Flammable solids	 Organic peroxides	 Miscellaneous dangerous substances and articles	 Radioactive material
 Divisions 1.1-1.3	 Toxic gases	 Substances liable to spontaneous combustion	 Toxic substances		 Radioactive material
 Divisions 1.1-1.3		 Substances which in contact with water emit flammable gases	 Corrosive substances		 Radioactive material

www.conceptdraw.com/examples/transportation-pictogram

9. สัญลักษณ์แสดงอันตรายของสารเคมี

9.4 ระบบ National Fire Protection Association (NFPA)

HAZARD AWARENESS CHART

HAZARD CLASSIFICATIONS

HEALTH HAZARD   FIRE HAZARD
SPECIFIC HAZARD   REACTIVITY

HAZARD INDEX

4	SEVERE HAZARD
3	SERIOUS HAZARD
2	MODERATE HAZARD
1	SLIGHT HAZARD
0	MINIMAL HAZARD

●	FIRE HAZARD
●	HEALTH HAZARD
●	REACTIVITY

PERSONAL PROTECTION PICTOGRAMS

Safety Goggles	Face Shield	Apron	Dust Mask	Vapour Respirator
Self-Contained Air Respirator	Gloves	Boots	Full Protection Suit	No Smoking

HAZARD SYMBOLS

Compressed Gas	Flammable Material	Oxidizing	Explosion Hazard	Harmful or Fatal
Biohazardous/Infectious	Corrosive	Health Hazard	Harmful	Harmful to the Environment

<http://siam-shipping.com/transport-hazardous-items/>

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

- ✓ เป็นเอกสารที่แสดงข้อมูลของสารเคมีหรือเคมีภัณฑ์เกี่ยวกับลักษณะความเป็นอันตราย ความเป็นพิษ วิธีใช้ การเก็บรักษา การขนส่ง การกำจัดและการจัดการอื่น ๆ เพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับสารเคมีนั้นเป็นไปอย่างถูกต้องและปลอดภัย
- ✓ ปัจจุบันมีการจัดรูปแบบเป็นไปตามระบบ GHS
- ✓ มีจำนวน 16 หัวข้อ

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

1 การบ่งชี้ สารเดี่ยวหรือสารผสม และบริษัทผู้ผลิต (Identification of the substance or mixture and of the supplier)

- ✓ ชื่อสารเคมี หรือ ผลิตภัณฑ์ ตามที่ปรากฏเหมือนบนฉลาก
- ✓ วิธีการระบุอื่นๆ
- ✓ ข้อเสนอแนะในการไปใช้ประโยชน์และข้อจำกัดของการใช้งาน
- ✓ รายละเอียดของผู้จัดจำหน่าย (ชื่อ ที่อยู่ หมายเลขโทรศัพท์ และอื่นๆ)
- ✓ หมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 1: Identification

1.1. Identification

Product form : Substance
Substance name : Acetone
Chemical name : 2-Propanone
CAS No : 67-64-1
Product code : LC10420, LC10425
Formula : C₃H₆O
Synonyms : 2-propanone / beta-ketopropane / dimethyl formaldehyde / dimethyl ketone / dimethylketal / DMK (=dimethyl ketone) / keto propane / methyl ketone / pyroacetic acid / pyroacetic ether / pyroacetic spirit

1.2. Relevant identified uses of the substance or mixture and uses advised against

Use of the substance/mixture : Solvent
Cleaning product
Chemical raw material

1.3. Details of the supplier of the safety data sheet

LabChem Inc
Jackson's Pointe Commerce Park Building 1000, 1010 Jackson's Pointe Court
Zelienople, PA 16063 - USA
T 412-826-5230 - F 724-473-0647
info@labchem.com - www.labchem.com

1.4. Emergency telephone number

Emergency number : CHEMTREC: 1-800-424-9300 or 011-703-527-3887

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

2 การระบุความเป็นอันตราย (Hazard identification)

- ✓ การจำแนกประเภทของสารเดี่ยวหรือสารผสม
- ✓ องค์ประกอบของฉลากใน GHS รวมถึงข้อควรระวัง
- ✓ อันตรายอื่นๆ ซึ่งมิได้เป็นผลลัพธ์ในการจำแนกประเภท

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 2: Hazard(s) identification

2.1. Classification of the substance or mixture

GHS-US classification

Flammable liquids Category 2 H225
Serious eye damage/eye irritation Category 2A H319
Specific target organ toxicity (single exposure) Category 3 H336
Full text of H statements : see section 16

2.2. Label elements

GHS-US labeling

Hazard pictograms (GHS-US) :

GHS02

GHS07

Signal word (GHS-US) :

Danger

Hazard statements (GHS-US) :

H225 - Highly flammable liquid and vapor
H319 - Causes serious eye irritation
H336 - May cause drowsiness or dizziness

Precautionary statements (GHS-US) :

P210 - Keep away from heat, hot surfaces, open flames, sparks. - No smoking
P233 - Keep container tightly closed
P240 - Ground/bond container and receiving equipment
P241 - Use explosion-proof electrical, lighting, ventilating equipment
P242 - Use only non-sparking tools
P243 - Take precautionary measures against static discharge

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

3 องค์ประกอบและข้อมูลเกี่ยวกับส่วนผสม (Composition/ Information on ingredients)

สารเดี่ยว (SUBSTANCE)

- ✓ ชื่อทางเคมี (Chemical identity)
- ✓ หมายเลข CAS และชื่อ EC ของสารเคมี)
- ✓ สิ่งเจือปน (Impurities) และ สารเติมแต่งที่ทำให้คงตัว (Stabilizing additives)
- ✓ ชื่อสามัญ (Common name)
- ✓ ชื่อพ้อง (Synonym)

สารผสม (MIXTURE)

- ✓ ชื่อทางเคมี (Chemical identity)
- ✓ หมายเลข CAS และชื่อ EC ของสารเคมี)

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

CAS NUMBER (CHEMICAL ABSTRACTS SERVICE NUMBER)

- ✓ ชุดตัวเลขอ้างอิงเฉพาะของสาร
- ✓ มีจำนวนตัวเลขได้สูงสุด 10 ตัว
- ✓ แยกตัวเลขออกเป็น 3 กลุ่ม โดยอาศัย hyphen
- ✓ ไม่มี CAS Number ของสารผสม

CAS Number	Substance Name
50-78-2	Aspirin
7732-18-5	Water
50-99-7	D-Glucose
7647-14-5	Sodium Chloride
50-00-0	Formaldehyde

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 3: Composition/Information on ingredients

3.1. Substance

Substance type : Mono-constituent

Name	Product identifier	%	GHS-US classification
Acetone (Main constituent)	(CAS No) 67-64-1	100	Flam. Liq. 2, H225 Eye Irrit. 2A, H319 STOT SE 3, H336

Full text of hazard classes and H-statements : see section 16

3.2. Mixture

Not applicable

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

4 มาตรการปฐมพยาบาล (First-aid measures)

- ✓ รายละเอียดของมาตรการปฐมพยาบาลที่จำเป็นต้องดำเนินการ
- ✓ อาการ/ผลที่เด่นชัด ที่สำคัญที่สุดที่สามารถเกิดขึ้นฉับพลันและเกิดขึ้นในเวลาต่อมา (Acute and delayed)
- ✓ การระบุเกี่ยวกับการดูแลทางการแพทย์ทันทีและต้องมีการบำบัดที่เฉพาะหากจำเป็น

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 4: First aid measures

4.1. Description of first aid measures

First-aid measures general	: Check the vital functions. Unconscious: maintain adequate airway and respiration. Respiratory arrest: artificial respiration or oxygen. Cardiac arrest: perform resuscitation. Victim conscious with labored breathing: half-seated. Victim in shock: on his back with legs slightly raised. Vomiting: prevent asphyxia/aspiration pneumonia. Prevent cooling by covering the victim (no warming up). Keep watching the victim. Give psychological aid. Keep the victim calm, avoid physical strain. Depending on the victim's condition: doctor/hospital.
First-aid measures after inhalation	: Remove the victim into fresh air. Respiratory problems: consult a doctor/medical service.
First-aid measures after skin contact	: Wash immediately with lots of water. Soap may be used. Do not apply (chemical) neutralizing agents. Remove clothing before washing. Take victim to a doctor if irritation persists.
First-aid measures after eye contact	: Rinse immediately with plenty of water. Do not apply neutralizing agents. Take victim to an ophthalmologist if irritation persists.
First-aid measures after ingestion	: Rinse mouth with water. Immediately after ingestion: give lots of water to drink. Do not give milk/oil to drink. Do not induce vomiting. Give activated charcoal. Call Poison Information Centre (www.big.be/antigif.htm). Consult a doctor/medical service if you feel unwell. Ingestion of large quantities: immediately to hospital. Doctor: gastric lavage.

4.2. Most important symptoms and effects, both acute and delayed

Symptoms/injuries	: Not expected to present a significant hazard under anticipated conditions of normal use.
Symptoms/injuries after inhalation	: EXPOSURE TO HIGH CONCENTRATIONS: Feeling of weakness. Irritation of the respiratory tract. Nausea. Vomiting. Headache. Central nervous system depression. Dizziness. Narcosis. Excited/restless. Drunkenness. Disturbed motor response. Respiratory difficulties. Disturbances of consciousness.
Symptoms/injuries after skin contact	: ON CONTINUOUS EXPOSURE/CONTACT: Dry skin. Cracking of the skin.
Symptoms/injuries after eye contact	: Irritation of the eye tissue.
Symptoms/injuries after ingestion	: Dry/sore throat. Risk of aspiration pneumonia. Symptoms similar to those listed under inhalation. AFTER ABSORPTION OF LARGE QUANTITIES: Irritation of the gastric/intestinal mucosa. Change in the blood composition. Change in urine output. Renal disease. Enlargement/disease of the liver.
Symptoms/injuries upon intravenous administration	: Not available.
Chronic symptoms	: ON CONTINUOUS/REPEATED EXPOSURE/CONTACT: Red skin. Skin rash/inflammation. Dry/sore throat. Headache. Nausea. Feeling of weakness. Loss of weight. Possible inflammation of the respiratory tract.

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

5 มาตรการผจญเพลิง (Fire-fighting measures)

- ✓ สารดับเพลิงที่เหมาะสม (Suitable extinguishing media)
และสารดับเพลิงที่ไม่เหมาะสม (Unsuitable extinguishing media)
- ✓ ความเป็นอันตรายเฉพาะที่เกิดจากสารเคมี
- ✓ อุปกรณ์ป้องกันและข้อควรระวังสำหรับนักผจญเพลิง

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 5: Firefighting measures

5.1. Extinguishing media

- Suitable extinguishing media : Preferably: alcohol resistant foam. Water spray. Polyvalent foam. Alcohol-resistant foam. BC powder. Carbon dioxide.
- Unsuitable extinguishing media : Solid water jet ineffective as extinguishing medium.

5.2. Special hazards arising from the substance or mixture

- Fire hazard : DIRECT FIRE HAZARD. Highly flammable. Gas/vapor flammable with air within explosion limits. INDIRECT FIRE HAZARD. May be ignited by sparks. Gas/vapor spreads at floor level: ignition hazard. Reactions involving a fire hazard: see "Reactivity Hazard".
- Explosion hazard : DIRECT EXPLOSION HAZARD. Gas/vapour explosive with air within explosion limits. INDIRECT EXPLOSION HAZARD. Heat may cause pressure rise in tanks/drums: explosion risk. may be ignited by sparks. Reactions with explosion hazards: see "Reactivity Hazard".
- Reactivity : Upon combustion: CO and CO₂ are formed. Violent to explosive reaction with many compounds. Prolonged storage: on exposure to light: release of harmful gases/vapours. Reacts violently with (strong) oxidizers: peroxidation resulting in increased fire or explosion risk.

5.3. Advice for firefighters

- Firefighting instructions : Cool tanks/drums with water spray/remove them into safety. Physical explosion risk: extinguish/cool from behind cover. Do not move the load if exposed to heat. After cooling: persistent risk of physical explosion.
- Protection during firefighting : Heat/fire exposure: compressed air/oxygen apparatus.

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

6 มาตรการการจัดการเมื่อมีการหกหรือรั่วไหลของสาร (Accidental release measures)

- ✓ ข้อควรระวังส่วนบุคคล อุปกรณ์ป้องกันและขั้นตอนการปฏิบัติในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
- ✓ ข้อควรระวังด้านสิ่งแวดล้อม
- ✓ วิธีการและวัสดุสำหรับการกักเก็บและทำความสะอาด

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 6: Accidental release measures

6.1. Personal precautions, protective equipment and emergency procedures

6.1.1. For non-emergency personnel

- Protective equipment : Gloves. Protective goggles. Protective clothing. Large spills/in enclosed spaces: compressed air apparatus. See "Material-Handling" to select protective clothing.
- Emergency procedures : Keep upwind. Mark the danger area. Consider evacuation. Seal off low-lying areas. Close doors and windows of adjacent premises. Stop engines and no smoking. No naked flames or sparks. Spark- and explosion-proof appliances and lighting equipment. Keep containers closed. Wash contaminated clothes.

6.1.2. For emergency responders

- Protective equipment : Equip cleanup crew with proper protection.
- Emergency procedures : Ventilate area.

6.2. Environmental precautions

Prevent spreading in sewers.

6.3. Methods and material for containment and cleaning up

- For containment : Contain released substance, pump into suitable containers. Consult "Material-handling" to select material of containers. Plug the leak, cut off the supply. Dam up the liquid spill. Try to reduce evaporation. Measure the concentration of the explosive gas-air mixture. Dilute/disperse combustible gas/vapour with water curtain. Provide equipment/receptacles with earthing. Do not use compressed air for pumping over spills.
- Methods for cleaning up : Take up liquid spill into inert absorbent material, e.g.: sand, earth, vermiculite. Scoop absorbed substance into closing containers. See "Material-handling" for suitable container materials. Spill must not return in its original container. Carefully collect the spill/leftovers. Damaged/cooled tanks must be emptied. Do not use compressed air for pumping over spills. Clean contaminated surfaces with an excess of water. Take collected spill to manufacturer/competent authority. Wash clothing and equipment after handling.

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

7 การขนถ่ายเคลื่อนย้าย การใช้งานและการจัดเก็บ (Handling and storage)

- ✓ ข้อควรระวังสำหรับการขนถ่ายเคลื่อนย้าย การใช้งาน และการเก็บรักษาอย่างปลอดภัย
- ✓ สถานะการจัดเก็บอย่างปลอดภัย รวมทั้งการจัดเก็บของสารที่ไม่เข้ากัน (Incompatibilities)

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

8 การควบคุมการรับสัมผัสและการป้องกันส่วนบุคคล (Exposure controls/personal protection)

- ✓ ค่าต่างๆที่ใช้ควบคุม (Control parameters)
- ✓ การควบคุมทางวิศวกรรมที่เหมาะสม
- ✓ มาตรการป้องกันภัยส่วนบุคคล

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 8: Exposure controls/personal protection

8.1. Control parameters

Acetone (67-64-1)		
ACGIH	ACGIH TWA (ppm)	500 ppm (Acetone; USA; Time-weighted average exposure limit 8 h; TLV - Adopted Value)
ACGIH	ACGIH STEL (ppm)	750 ppm (Acetone; USA; Short time value; TLV - Adopted Value)
OSHA	OSHA PEL (TWA) (mg/m ³)	2400 mg/m ³
OSHA	OSHA PEL (TWA) (ppm)	1000 ppm
IDLH	US IDLH (ppm)	2500 ppm
NIOSH	NIOSH REL (TWA) (mg/m ³)	590 mg/m ³
NIOSH	NIOSH REL (TWA) (ppm)	250 ppm

8.2. Exposure controls

Appropriate engineering controls

: Emergency eye wash fountains and safety showers should be available in the immediate vicinity of any potential exposure.

Personal protective equipment

: Safety glasses. Gloves. Protective clothing. Face shield. High gas/vapor concentration: gas mask with filter type A.

Materials for protective clothing

: GIVE EXCELLENT RESISTANCE: No data available. GIVE GOOD RESISTANCE: butyl rubber. tetrafluoroethylene. GIVE LESS RESISTANCE: chlorosulfonated polyethylene. natural rubber. neoprene. polyurethane. PVA. styrene-butadiene rubber. GIVE POOR RESISTANCE: nitrile rubber. polyethylene. PVC. viton. nitrile rubber/PVC.

Hand protection

: Gloves.

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

9 คุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมี (Physical and chemical properties)

- ✓ ลักษณะของสาร (Appearance)
- ✓ กลิ่น (Odor)
- ✓ ระดับค่าขีดจำกัดของกลิ่นที่ได้รับ (Odor threshold)
- ✓ ความเป็น กรด-ด่าง (pH)
- ✓ จุดหลอมเหลว/ จุดเยือกแข็ง (Melting point/ Freezing point)
- ✓ จุดเริ่มกลั่น และช่วงการกลั่น (Initialing boiling point and boiling range)
- ✓ จุดวาบไฟ (Flash point)
- ✓ อัตราการระเหย (Evaporation rate)
- ✓ ค่าความไวไฟ (Flammability)

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

9 คุณสมบัติทางกายภาพและทางเคมี (Physical and chemical properties)

- ✓ ขีดจำกัดบน/ ล่างของการจุดติดไฟ หรือการระเบิด (Upper/ lower flammability or explosive limits)
- ✓ ความดันไอ (Vapor pressure)
- ✓ ความหนาแน่นไอ (Vapor density)
- ✓ ความหนาแน่นสัมพัทธ์ (Relative density)
- ✓ ค่าการละลาย (Solubility)
- ✓ สัมประสิทธิ์การแบ่งชั้น (Partition coefficient)
- ✓ อุณหภูมิที่สามารถลุกติดได้เอง (Auto-ignition temperature)
- ✓ อุณหภูมิที่สลายตัว (Decomposition temperature)
- ✓ ความหนืด (Viscosity)

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

10 ความเสถียรและความไวต่อปฏิกิริยา (Stability and reactivity)

- ✓ ความไวต่อปฏิกิริยา (Reactivity)
- ✓ ความเสถียรทางเคมี (Chemical stability)
- ✓ ความเป็นไปได้ในการเกิดปฏิกิริยาอันตราย
- ✓ สภาพที่ควรหลีกเลี่ยง (Conditions to avoid) เช่น การคายประจุไฟฟ้าสถิต การสันสะท้อน
- ✓ วัสดุที่เข้ากันไม่ได้ (Incompatible materials)
- ✓ ผลิตภัณฑ์ที่เกิดการสลายตัวที่เป็นอันตราย (Hazardous decomposition products)

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

SECTION 10: Stability and reactivity

10.1. Reactivity

Upon combustion: CO and CO₂ are formed. Violent to explosive reaction with many compounds. Prolonged storage: on exposure to light: release of harmful gases/vapours. Reacts violently with (strong) oxidizers: peroxidation resulting in increased fire or explosion risk.

10.2. Chemical stability

Unstable on exposure to light.

10.3. Possibility of hazardous reactions

Not established.

10.4. Conditions to avoid

Direct sunlight. Extremely high or low temperatures.

10.5. Incompatible materials

Strong acids. Strong bases.

10.6. Hazardous decomposition products

fume. Carbon monoxide. Carbon dioxide.

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

11 ข้อมูลด้านพิษวิทยา (Toxicological information)

- ✓ ข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการรับสัมผัสที่มีโอกาสเกิดขึ้น
(Information on the likely routes of exposure)
- ✓ อาการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางกายภาพ ทางเคมีและทางพิษวิทยา
- ✓ ผลที่เกิดขึ้นทันทีและเกิดในภายหลังและผลเรื้อรังจากการได้รับสัมผัสระยะเวลาดสั้นและระยะเวลานาน
- ✓ มาตรการเชิงตัวเลขของค่าความเป็นพิษ (Numerical measures of toxicity)

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

12 ข้อมูลผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ (Ecological information)

- ✓ ความเป็นพิษต่อระบบนิเวศน์ (Ecotoxicity)
- ✓ ความคงอยู่นาน (Persistence) และความสามารถในการย่อยสลาย (Degradability)
- ✓ ความสามารถในการสะสมทางชีวภาพ (Bioaccumulative potential)
- ✓ สภาพที่เคลื่อนที่ได้ในดิน (Mobility in soil)
- ✓ ผลกระทบร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นอื่นๆ

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

13 ข้อพิจารณาในการกำจัด (Disposal considerations)

- ✓ อธิบายถึงสิ่งที่ตกค้างและข้อมูลเกี่ยวกับของเสียเพื่อการเคลื่อนย้ายอย่างปลอดภัย และใช้วิธีการกำจัดที่ถูกต้อง โดยรวมไปถึงการกำจัดบรรจุภัณฑ์ที่มีการปนเปื้อน

14 ข้อมูลการขนส่ง (Transport information)

- ✓ หมายเลข UN (UN Number)
- ✓ ชื่อที่ถูกต้องในการขนส่งของสหประชาชาติ (UN Proper Shipping Name)
- ✓ ประเภทความเป็นอันตรายของสารสำหรับการขนส่ง
- ✓ กลุ่มการบรรจุ
- ✓ ความเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อม
- ✓ ข้อควรระวังพิเศษสำหรับผู้ใช้อื่น

10. ข้อมูลความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมี (Safety Data Sheet, SDS)

15 ข้อมูลทางด้านกฎข้อบังคับ (Regulatory information)

- ✓ ให้ข้อมูลในเรื่อง กฎระเบียบของประเทศไทย และกฎหมายภูมิภาค ข้อมูลทางด้านความปลอดภัย สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม เฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์

16 ข้อมูลอื่นๆ (Other Information)

- ✓ วันที่จัดทำ SDS และข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของ SDS เมื่อเทียบกับฉบับเดิม

SECTION 16: Other information

Revision date : 09/20/2016

Other information : None.

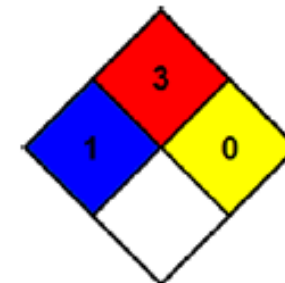
Full text of H-phrases: see section 16:

H225	Highly flammable liquid and vapor
H319	Causes serious eye irritation
H336	May cause drowsiness or dizziness

NFPA health hazard : 1 - Exposure could cause irritation but only minor residual injury even if no treatment is given.

NFPA fire hazard : 3 - Liquids and solids that can be ignited under almost all ambient conditions.

NFPA reactivity : 0 - Normally stable, even under fire exposure conditions, and are not reactive with water.

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

ข้อปฏิบัติทั่วไป

1. ไม่ทำการทดลองนอกเหนือจากที่ได้รับมอบหมายและไม่เปลี่ยนแปลงชนิด และปริมาณของสารเคมีที่ใช้โดยไม่ปรึกษาหรือได้รับอนุญาตจากอาจารย์ผู้ควบคุมห้องปฏิบัติการ
2. อ่านฉลากสารเคมีที่ใช้ทุกครั้ง และรินสารเคมีที่เป็นของเหลวโดยหันฉลากเข้าด้านในฝ่ามือเพื่อป้องกันฉลากเลอะเลือน
3. แบ่งสารเคมีมาใช้เฉพาะเท่าที่จำเป็น
4. หลีกเลี่ยงการสัมผัสหรือสูดดมสารเคมีโดยตรง
5. ใส่ถุงมือที่เหมาะสมกับการใช้งาน สารเคมีบางชนิด จำเป็นต้องใส่ถุงมือมากกว่าหนึ่งชั้นหรือที่ทำจากวัสดุพิเศษ

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

ข้อปฏิบัติทั่วไป

6. ขณะสวมถุงมือ ไม่ควรจับประตูหรือวัสดุอื่นที่ทำให้เกิดการปนเปื้อน ก่อนออกจากห้องปฏิบัติการ ต้องถอดถุงมือออกและล้างมือทุกครั้ง
7. ถ้าสารเคมีหก ให้รีบทำความสะอาดทันที
8. รักษาบริเวณโต๊ะปฏิบัติการให้สะอาดตลอดเวลาการทำงาน
9. การใช้เทอร์โมมิเตอร์ปรอทควรปฏิบัติดังนี้
  - ✓ ใช้เทอร์โมมิเตอร์ปรอทด้วยความระมัดระวัง เพราะหากเทอร์โมมิเตอร์แตกและเกิดไอปรอท การได้รับสารปรอทอาจทำให้เป็นอันตรายถึงชีวิตหรือเกิดผลกระทบอย่างเรื้อรังที่ไม่แสดงผลทันที
  - ✓ หลังใช้เทอร์โมมิเตอร์ที่อุณหภูมิสูงควรปล่อยให้เย็นก่อนและทำความสะอาด และเก็บโดยไม่ปนกับเครื่องแก้วชนิดอื่น
  - ✓ ห้ามใช้เทอร์โมมิเตอร์ที่มีรอยแตกร้าว รีบแจ้งผู้ควบคุมห้องปฏิบัติการเพื่อกำจัดทันที ห้ามนำกลับมาใช้อีก

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

11.1 ข้อมูลด้านพิษวิทยา (Toxicological information)

- ✓ ข้อมูลเกี่ยวกับเส้นทางการรับสัมผัสที่มีโอกาสเกิดขึ้น (Information on the likely routes of exposure)
- ✓ อาการที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะทางกายภาพทางเคมีและทางพิษวิทยา

การจำแนกประเภทสารเคมีและวัตถุ โดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม

ตามคู่มือการเก็บรักษาสารเคมีและวัตถุอันตราย พ.ศ. 2550

วัตถุระเบิด

แก๊สอัด แก๊สเหลว
หรือแก๊สที่ละลาย
ภายใต้ความดัน

ของเหลวไวไฟ

ของแข็งไวไฟ

สารพิษ
และสารติดเชื้อ

วัสดุแก๊มมันตรังสี

สารกัดกร่อน

วัตถุอันตราย
ประเภทอื่นๆ

สารออกซิไดส์

สารเปอร์ออกไซด์
อินทรีย์กซิไดส์

◆ ของเหลวติดไฟ

◆ ของแข็งติดไฟ

◆ ของเหลวไม่ติดไฟ

◆ ของแข็งไม่ติดไฟ

◆

ข้อแนะนำในการจัดเก็บ

◇ สารไวไฟ

- ✓ เก็บสารไวไฟให้ห่างจากแหล่งความร้อน แหล่งกำเนิดไฟ และแสงแดด
- ✓ เก็บตัวทำละลายที่มีจุดเดือดต่ำในที่มีการถ่ายเทอากาศที่ดี
- ✓ เก็บสารไวไฟแยกจากสารกลุ่มอื่น
- ✓ เก็บสารไวไฟในห้องปฏิบัติการในภาชนะที่มีความจุไม่เกิน 20 ลิตร
- ✓ เก็บสารไวไฟที่มีปริมาณรวมกันเกิน 10 แกลลอน (38 ลิตร) ในตู้สำหรับเก็บสารไวไฟโดยเฉพาะ
- ✓ สารไวไฟที่ต้องเก็บในที่เย็นควรเก็บในตู้เย็นที่ปลอดภัยสำหรับสารไวไฟ

◇ สารกัดกร่อน

- ✓ เก็บสารกัดกร่อนทั้งกรดและเบสแยกออกจากกัน โดยไว้ในระดับต่ำ
- ✓ เก็บกรดในตู้เก็บกรดโดยเฉพาะ และมีภาชนะรองรับที่ทนการกัดกร่อน
- ✓ ไม่จัดเก็บกรดที่เข้ากันไม่ได้ไว้ด้วยกัน เช่น ไม่เก็บกรดอะซิติกไว้กับกรดไนตริก

ข้อแนะนำในการจัดเก็บ

◇ สารออกซิไดซ์ (oxidizers) และสารที่ก่อให้เกิดเพอร์ออกไซด์

- ✓ เก็บสารให้ห่างจากความร้อน แสง และแหล่งกำเนิดประกายไฟ
- ✓ เก็บสารให้ห่างจากสารไวไฟ สารอินทรีย์ และสารอื่น ๆ ที่ไหม้ไฟได้
- ✓ เก็บสารที่มีสมบัติออกซิไดซ์สูง เช่น กรดโครมิก ไว้ในภาชนะแก้วหรือภาชนะที่มีสมบัติเฉื่อย
- ✓ มีการตรวจสอบการเกิดเพอร์ออกไซด์อย่างสม่ำเสมอ

◇ สารที่ไวต่อปฏิกิริยา

- ✓ มีป้ายเตือนที่ชัดเจนบริเวณหน้าตู้หรือพื้นที่ที่เก็บสารที่ไวต่อปฏิกิริยา เช่น ป้าย“สารไวต่อปฏิกิริยา-ห้ามใช้น้ำ”
- ✓ ไม่เก็บสารที่ทำปฏิกิริยากับน้ำใกล้แหล่งน้ำที่อยู่ในห้องปฏิบัติการ
- ✓ มีการตรวจสอบสภาพการเก็บที่เหมาะสมของสารที่ไวต่อปฏิกิริยาอย่างสม่ำเสมอ

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

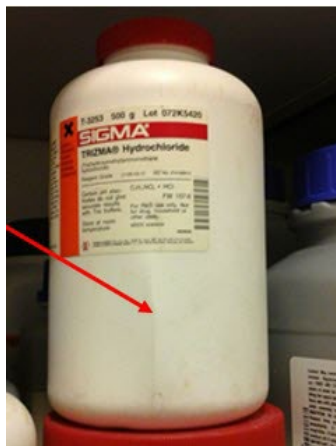
11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

11.2 การเคลื่อนย้ายสารเคมีและการแบ่งถ่ายสารเคมี

ข้อแนะนำในการเคลื่อนย้ายสารเคมี

- ✓ ตรวจสอบภาชนะบรรจุสารเคมีก่อนเคลื่อนย้ายหากภาชนะเสื่อมสภาพให้ถ่ายสารเคมีลงในภาชนะใหม่ที่เหมาะสม แล้วทำลายภาชนะเก่าทิ้ง
- ✓ ไม่เคลื่อนย้ายสารเคมีที่เข้ากันไม่ได้พร้อมกัน

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

11.2 การเคลื่อนย้ายสารเคมีและการแบ่งถ่ายสารเคมี

การเคลื่อนย้ายขวดสารเคมีในห้องปฏิบัติการ

- ✓ ให้ใช้มือข้างหนึ่งจับที่คอขวดและมืออีกข้างรองที่ก้นขวด หรือใช้ภาชนะรองรับที่เหมาะสมบรรจุขวดสารเคมี
- ⚠ ห้ามจับขวดสารเคมีที่คอขวดหรือหิ้วที่หูด้วยมือข้างเดียว

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

11.2 การเคลื่อนย้ายสารเคมีและการแบ่งถ่ายสารเคมี

การเคลื่อนย้ายขวดสารเคมีนอกห้องปฏิบัติการ

- ✓ ต้องใช้ภาชนะรองรับที่แข็งแรงและเหมาะสม
- ✓ ถังสแตนเลส สำหรับสารเคมีที่ไม่กัดกร่อน เช่น ตัวทำละลายอินทรีย์
- ✓ ถังพลาสติก สำหรับสารเคมีกัดกร่อน เช่น กรด

การเคลื่อนย้ายขวดสารเคมีจำนวนมาก

- ⚠ **ห้าม** วางขวดสารเคมีบนรถเข็นโดยตรง
- ✓ ใช้ภาชนะรองรับและวัสดุกันกระแทกที่เหมาะสม
- ✓ ใช้รถเข็นสารเคมีที่มีที่กั้น โดยที่กั้นควรสูงอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของความสูงของขวดสารเคมี

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

ข้อแนะนำในการเคลื่อนย้ายถังแก๊ส

- ✓ ปิดฝาครอบวาล์วให้แน่นก่อนเคลื่อนย้าย
- ✓ หากเคลื่อนย้ายภายในห้องปฏิบัติการ ให้ใช้วิธีหมุนก้านถังในแนวตั้ง
- ✓ หากเคลื่อนย้ายออกนอกห้องปฏิบัติการ ต้องใช้รถเข็นถังแก๊สที่มีสายรัดโดยเฉพาะ
- ✓ หากจำเป็นต้องใช้ลิฟต์โดยสารเคลื่อนย้าย ต้องแสดงป้ายห้ามผู้โดยสารเข้าลิฟต์ในระหว่างการขนย้าย

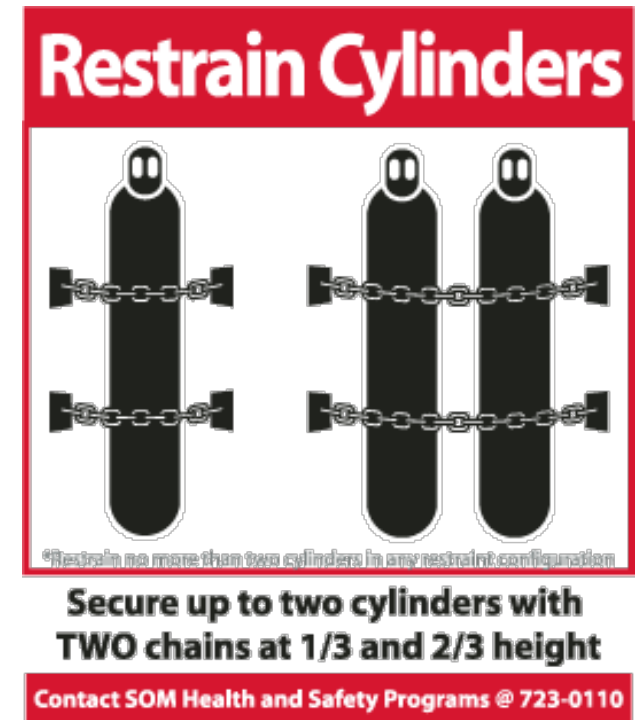

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แก๊สอัดและแก๊สเหลว

- ✓ ตีฉลากชื่อแก๊สให้ชัดเจน เก็บถังแก๊สในที่แห้ง อากาศถ่ายเทได้ดี ห่างจากแหล่งความร้อนหรือแหล่งกำเนิดไฟ
- ✓ ถ้าเป็นไปได้ควรติดตั้งถังแก๊สภายนอกและต่อท่อเข้ามาภายในห้องปฏิบัติการ
- ✓ มีโซ่หรือสายรัดสองตำแหน่งยึดติดกับโต๊ะปฏิบัติการ ผนัง หรืออุปกรณ์ยึดที่มั่นคง แข็งแรง กรณีมีถังแก๊สจำนวนมาก ควรเก็บไว้ในคอกที่มั่นคง หากไม่มีคอกกั้นต้องมั่นใจว่าโซ่หรือสายรัดนั้นมั่นคงพอในการรองรับน้ำหนักถังทั้งหมด
- ✓ แยกเก็บถังแก๊สที่กำลังใช้งาน แก๊สบรรจุเต็ม และถังแก๊สเปล่าออกจากกัน ติดป้ายให้ชัดเจนว่าเป็นถังที่ยังมีแก๊สหรือเป็นถังเปล่า

11. ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้เคมี

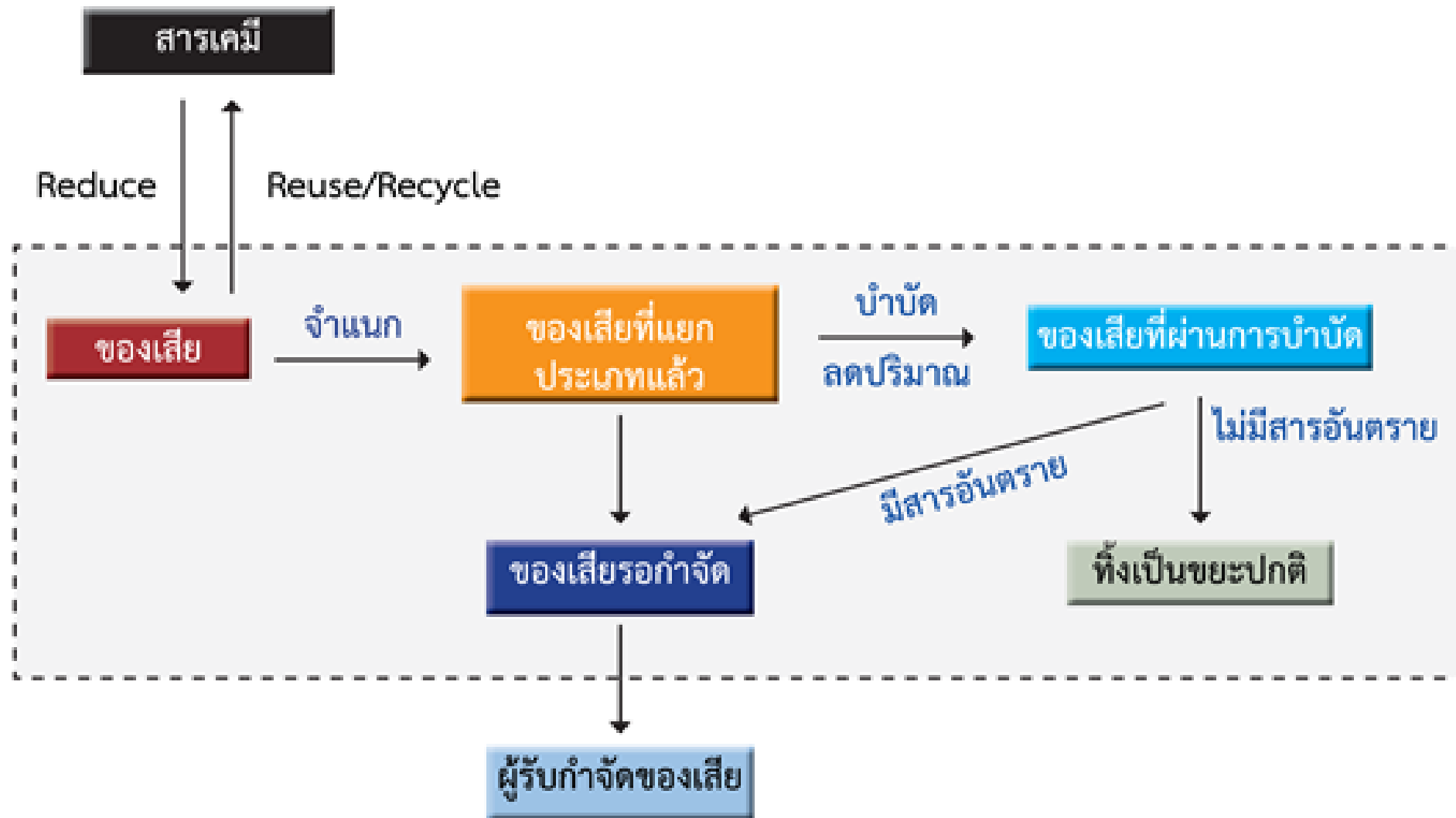

ข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้แก๊สอัดและแก๊สเหลว

- ✓ ถังแก๊สที่ยังไม่ใช้งานต้องมีฝาครอบหัวถังหรือฝาครอบวาล์วหรือมี guard ป้องกันหัวถัง
- ✓ เก็บถังแก๊สออกซิเจนห่างจากถังแก๊สเชื้อเพลิง
- ✓ ตรวจสอบสภาพถังแก๊สทุก 6 เดือนโดยผู้เชี่ยวชาญ
- ✓ ในการเคลื่อนย้ายถังแก๊สต้องปิดฝาครอบวาล์วก่อนเคลื่อนย้าย
- ✓ ใช้อุปกรณ์ควบคุมความดันที่เหมาะสมกับชนิดของแก๊ส และต่อเข้ากับถังแก๊สโดยชั้นเกลียวให้พอดี ห้ามใช้แรงฝืนการชั้นเกลียวหรือสารหล่อลื่นใด ๆ
- ✓ ก่อนเปิดวาล์วควบคุมความดันของแก๊สเข้าสู่ระบบทำงาน ต้องตรวจสอบให้แน่ใจว่ามีทางออกของแก๊สไว้แล้ว

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

12.1 การลดการเกิดของเสีย

REDUCE คือ การทำให้เกิดของเสียน้อยที่สุดตั้งแต่ต้นทาง

- ✓ โดยการลดขนาดของการทดลอง (small scale experiments)
- ✓ ลดการใช้สารเคมี ด้วยการสาธิตหรือการใช้สื่อการสอน แทนการทดลองจริง
- ✓ ให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการลดปริมาณของเสีย

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

12.1 การลดการเกิดของเสีย

REUSE คือ การนำของเสียกลับมาใช้ใหม่ในสภาพเดิม

- ✓ การนำตัวทำละลายที่เหลือใช้มาล้างภาชนะ
- ✓ การนำ solid supported reagent/catalyst กลับมาใช้ใหม่
- ✓ การนำภาชนะบรรจุสารเคมีกลับมาใช้ใหม่

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

12.1 การลดการเกิดของเสีย

RECYCLE คือ การนำของเสียมาปรับสภาพ/ทำให้บริสุทธิ์ เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

- ✓ การ recover ตัวทำละลาย เช่น อะซีโตนล้างเครื่องแก้ว โดยการกลั่น
- ✓ การ recover โลหะมีค่า เช่น แพลเลเดียม เงิน ทอง ฯลฯ
- ✓ การทำสารเคมีที่เสื่อมสภาพ/หมดอายุให้บริสุทธิ์เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

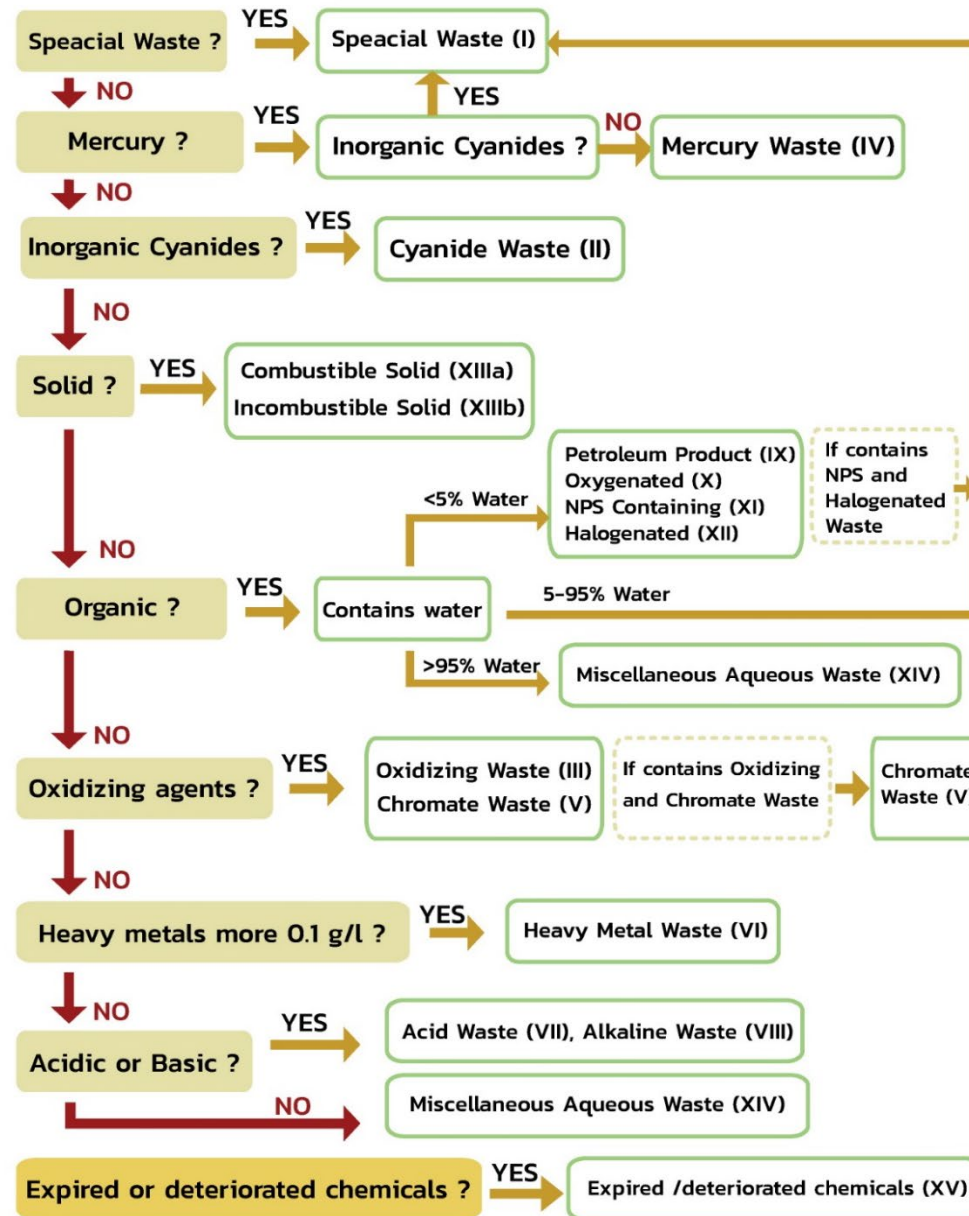
12.2 การแยกของเสียอันตรายตามระบบ Waste track

- ประเภทที่ 1 ของเสียพิเศษ (I: Special Waste)
- ประเภทที่ 2 ของเสียที่มีไซยาไนด์ (II: Cyanide Waste)
- ประเภทที่ 3 ของเสียที่มีสารออกซิแดนท์ (III: Oxidizing Waste)
- ประเภทที่ 4 ของเสียที่มีปรอท (IV: Mercury Waste)
- ประเภทที่ 5 ของเสียที่มีสารโครเมต (V: Chromate Waste)
- ประเภทที่ 6 ของเสียที่มีโลหะหนัก (VI: Heavy Metal Waste)
- ประเภทที่ 7 ของเสียที่เป็นกรด (VII: Acid Waste)
- ประเภทที่ 8 ของเสียอัลคาไลน์ (VIII: Alkaline Waste)
- ประเภทที่ 9 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม (IX: Petroleum Products)
- ประเภทที่ 10 พวก Oxygenated (X: Oxygenated)
- ประเภทที่ 11 NPS Containing (XI: NPS Containing)
- ประเภทที่ 12 Halogenated (XII: Halogenated)
- ประเภทที่ 13 (a): ของแข็งที่เผาไหม้ได้ (XIII(a): Combustible Solid)
(b): ของแข็งที่ไม่สามารถเผาไหม้ได้ (XIII(b): Incombustible Solid)
- ประเภทที่ 14 ของเสียที่มีน้ำเป็นตัวทำละลายอื่นๆ (XIV: Miscellaneous Aqueous Waste)

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

แนวทางการจำแนกประเภท
ของเสียอันตรายตาม
ข้อกำหนดของ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

ของเสียอันตราย (Hazardous Waste)

WasteTrackID

ประเภทของเสีย (เลือกเพียง 1 รายการเท่านั้น) ปริมาณ (ระบุหน่วยเป็น V/kg) _____

☐ I: Special waste	☐ VI: Heavy metal waste	☐ XI: NPS containing
☐ II: Cyanide waste	☐ VII: Acid waste	☐ XII: Halogenated waste
☐ III: Oxidizing waste	☐ VIII: Alkaline waste	☐ XIIIa: Combustible solid
☐ IV: Mercury waste	☐ IX: Petroleum products	☐ XIIIb: Incombustible solid
☐ V: Chromate waste	☐ X: Oxygenated waste	☐ XIV: Miscellaneous aqueous waste

ส่วนประกอบ	ปริมาณ (%)

สัญลักษณ์แสดงความเป็นอันตราย (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

				อื่นๆ (ระบุ) ____
ไวไฟ ☐	กัดกร่อน ☐	เป็นพิษ ☐	ตัวออกซิไดส์ ☐	

ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อห้องปฏิบัติการ _____

ชื่อผู้รับผิดชอบ _____

หมายเลขโทรศัพท์ _____

วันที่เริ่มบรรจุ _____

วันที่หยุดบรรจุ _____

ตัวอย่างฉลากของเสีย ติดภาชนะบรรจุของเสียอันตรายที่มีข้อมูลครบถ้วน

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

ข้อควรระวัง

- ⚠ **ห้าม** บรรจุของเสียเกิน 80% ของภาชนะ และอย่าปิดฝาภาชนะให้แน่นเกินไประหว่างเก็บรักษา
- ✓ ตัดฉลากของเสียที่ข้างภาชนะบรรจุของเสียและเก็บภาชนะบรรจุของเสียไว้ในห้องปฏิบัติการ จนกว่าจะมีการนัดหมายจากส่วนกลางของมหาวิทยาลัย
- ✓ ในการเคลื่อนย้ายภาชนะบรรจุของเสียอันตราย ต้องปิดฝาภาชนะให้สนิท ถ้าเป็นถังของเหลว ต้องมีภาชนะรองรับเพื่อป้องกันการหกรั่วไหล ให้ใช้รถเข็นและใช้ลิฟท์สำหรับขนของเท่านั้น

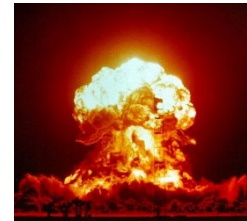

ภาพแสดงอุบัติเหตุที่เกิดจากการผสมของเสียอันตรายที่เข้ากันไม่ได้

HNO_3 + acetone

Exothermic reaction

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

12.3 แนวทางการกำจัดของเสียได้ด้วยตัวเอง

ของเสียที่สามารถทิ้งลงถังขยะได้

- ✓ เกลือของโลหะที่ไม่เป็นพิษและไม่มีแอนไอออนที่เป็นพิษหรือมีอันตรายอย่างอื่น เช่น Na_2SO_4 MgSO_4 ที่ปราศจากตัวทำละลายอินทรีย์และ/หรือสารเคมีที่เป็นพิษ สารกัดกร่อน ตัวออกซิไดซ์ หรือสารไวไฟ
- ✓ ของเสียที่มีน้ำเป็นตัวทำละลาย และมีสารอินทรีย์หรืออนินทรีย์ที่ไม่เป็นพิษละลายอยู่ไม่เกิน 5%
- ✓ ของแข็งที่ไม่ปนเปื้อนสารพิษหรือมีอันตรายอย่างอื่น เช่น เศษแก้วที่สะอาด กระดาษกรอง ตัวดูดน้ำ เป็นต้น

12. ข้อปฏิบัติในการทิ้งของเสีย

12.3 แนวทางการกำจัดของเสียได้ด้วยตัวเอง

รายการของเสียที่ควรบำบัดก่อนทิ้ง

สารละลายกรดและเบส (VII, VIII)

ตัวออกซิไดส์ (III)

สารไวต่อน้ำและ/หรืออากาศ

ของแข็งที่มีตัวทำละลายอินทรีย์

สารละลายที่ประกอบด้วยโลหะ

วิธีการบำบัดเบื้องต้น

ทำให้เป็นกลางแล้วทิ้งลงท่อน้ำพร้อมเปิดน้ำตามในปริมาณมาก ๆ

รีดิวส์ด้วยตัวรีดิวส์ที่เหมาะสมก่อนนำส่งเป็นของเสียประเภทอื่นหรือทิ้งลงท่อน้ำตามความเหมาะสม

ทำลายด้วยน้ำ/กรดอ่อน แล้วนำส่งเป็นของเสียประเภทอื่นหรือทิ้งลงท่อน้ำตามความเหมาะสม

ฝังให้แห้ง แล้วทิ้งเป็นของเสีย incombustible solid (XIIIb)

ตกตะกอนด้วยวิธีที่เหมาะสม แล้วระเหยตัวทำละลายหนักในปริมาณน้อย ๆ (<100 mg/L)

13. ข้อปฏิบัติเมื่อสารเคมีหกหรือสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย

13.1 สารเคมีหกในร่างกาย

- ✓ แจ้งอาจารย์ผู้ควบคุมห้องปฏิบัติการทันที
- ✓ ถอดเสื้อผ้าที่มีการหกของสารเคมีออกทันที เช็ดหรือซับสารเคมีออกจากตัวให้มากที่สุด
- ✓ ล้างบริเวณที่มีสารเคมีหกด้วยน้ำที่ไหลผ่านในปริมาณมาก ๆ เป็นเวลาอย่างน้อย 15 นาที
- ✓ เมื่อสารเคมีกระเด็นเข้าตา ต้องรีบล้างตาทันที โดยเปิดเปลือกตาให้น้ำไหลผ่านตาอย่างต่อเนื่องอย่างน้อย 15 นาที ผู้อยู่ในเหตุการณ์รีบแจ้งอาจารย์หรือผู้ควบคุมปฏิบัติการเพื่อให้รีบพาไปพบแพทย์

13.2 การสูดดมสารเคมี

- ✓ ให้ออกจากบริเวณที่มีไอสารเคมีไปที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ทันที

13. ข้อปฏิบัติเมื่อสารเคมีหกหรือสารเคมีเข้าสู่ร่างกาย

13.3 สารเคมีเข้าปาก

- ✓ เมื่อสารเคมีเข้าสู่ปาก ซึ่งโดยทั่วไปจะไม่เกิดขึ้นถ้าไม่จงใจหรือเข้าใจผิดอย่างร้ายแรงให้นำส่งโรงพยาบาลทันที โดยนำภาชนะบรรจุและจดชื่อสารเคมีไปแจ้งแพทย์ ไม่ควรทำให้อาเจียนด้วยตัวเอง เพราะอาจทำให้เกิดอันตรายมากขึ้น

13.4 สารเคมีหก

- ✓ แจ้งผู้ดูแลห้องปฏิบัติการทันที
- ✓ หากเป็นของแข็งให้กวาดไปรวมไว้แล้วทิ้งลงในภาชนะเก็บรวบรวมของเสียที่เหมาะสม
- ✓ ของเหลวใช้ตัวดูดซับที่เหมาะสม เช่น
  - ▶ กรณีที่เป็นกรด ใช้โซเดียมไบคาร์บอเนต (NaHCO_3) หรือโซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3)
  - ▶ กรณีที่เป็นเบส ใช้โซเดียมไบซัลเฟต (NaHSO_4)
  - ▶ กรณีตัวทำละลายอินทรีย์ ใช้ทรายกลบเพื่อดูดซับ และดับเปลวไฟทุกชนิดที่อยู่ใกล้เคียง
  - ▶ กรณีปรอท ให้โรยผงกำมะถันบริเวณที่คาดว่ามีการปนเปื้อนอยู่ แล้วจึงกวาดไปรวมทิ้งในภาชนะสำหรับของเสียปรอทที่เหมาะสมต่อไป

14. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุสารเคมีรั่วไหลเป็นปริมาณมาก

1. ให้ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากบริเวณที่มีสารเคมีรั่วไหล
2. แจ้งผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการให้ทราบทันที
3. หากสารหกรดร่างกายหรือมีผู้ได้รับบาดเจ็บให้ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติเมื่อเกิดอุบัติเหตุต่อตัวบุคคล
4. บ่งชี้ชนิดของสารที่หกรั่วไหลและหาข้อมูลเพิ่มเติม โดยศึกษาอันตราย ข้อควรระวัง และข้อควรปฏิบัติจาก SDS
5. ศึกษาถึงอันตรายที่อาจพึงมีจากกระบวนการหกรั่วไหลหรือการทำความสะอาด และวางแผนรับมือในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน
6. ทำความสะอาดบริเวณที่สารเคมีหกโดยด่วน ผู้ทำความสะอาดต้องใช้อุปกรณ์ป้องกันที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับระดับความเป็นอันตรายของสาร อย่างน้อยที่สุดควรมีถุงมือยางหนา และเครื่องป้องกันระบบทางเดินหายใจ สำหรับสารที่ให้ไอพิษจะต้องสวมหน้ากากปิดตา จมูก และปาก

14. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุการณ์เคมีหกรั่วไหลเป็นปริมาณมาก

7. สารที่เป็นอันตรายมากหรือเกินกำลังความสามารถให้แจ้งอาจารย์หรือผู้รับผิดชอบทันที และอพยพผู้คนจากบริเวณนั้นโดยเร็วที่สุด
8. ถ้ามีการใช้น้ำล้าง ควรระวังการรั่วไหลลงสู่ท่อน้ำทิ้ง แต่อย่างไรก็ตามขึ้นอยู่กับชนิดของสารเคมีที่หกด้วย หากเป็นกรดหรือเบสที่ผ่านการสะเทินหรือทำให้เจือจางแล้ว ก็สามารถปล่อยให้ไหลลงสู่ท่อน้ำทิ้งได้
9. หากจัดการกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเรียบร้อยแล้ว ต้องส่งแบบรายงานอุบัติเหตุต่อผู้รับผิดชอบด้านความปลอดภัย ตามหัวข้อการรายงานอุบัติเหตุและเหตุฉุกเฉิน
10. มีชุดวัสดุดูดซับสำหรับอุบัติเหตุจากสารเคมีหกรั่วไหล (spill kit) ประจำห้องปฏิบัติการ ซึ่งควรประกอบด้วยตัวดูดซับเฉื่อย สารสำหรับสะเทินกรดและเบส ถูมมือยางหนา ที่ตัก และถุงเปล่าสำหรับบรรจุของเสียที่เกิดขึ้นจากการจัดการสารเคมีที่หกรั่วไหล

14. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุการณ์เคมีหกรั่วไหลเป็นปริมาณมาก

11. กรณีสารหกเป็นของเหลว

- ▶ ใช้ตัวดูดซับเฉื่อยที่เหมาะสม เช่น chemical-adsorbent spill pillows, vermiculite หรือทรายแมว (cat litter) ชนิดไม่ใส่สารดับกลิ่น เมื่อดูดซับแล้วต้องปฏิบัติกับตัวดูดซับเหล่านี้เสมือนว่าเป็นของเสียอันตราย โดยกวาดลงภาชนะสำหรับเก็บของเสียอันตรายที่เหมาะสม เช็ดซับบริเวณดังกล่าวด้วยน้ำปริมาณน้อยหลาย ๆ ครั้ง
- ▶ ถ้าเป็นกรดให้สะเทินด้วยโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต (NaHCO_3) หรือโซเดียมคาร์บอเนต (Na_2CO_3) ถ้าเป็นเบสแก่ให้สะเทินด้วยกรดซิตริก (citric acid) ใช้กระดาษ pH ตรวจสอบให้แน่ใจว่าสารละลายมีความเป็นกลางก่อนกำจัดทิ้ง
- ▶ หากตัวทำละลายอินทรีย์ไวไฟหกเป็นบริเวณกว้าง ให้ปิดแหล่งกำเนิดไฟหรือตัดอุปกรณ์ใกล้เคียง เพื่อป้องกันการลุกติดไฟ

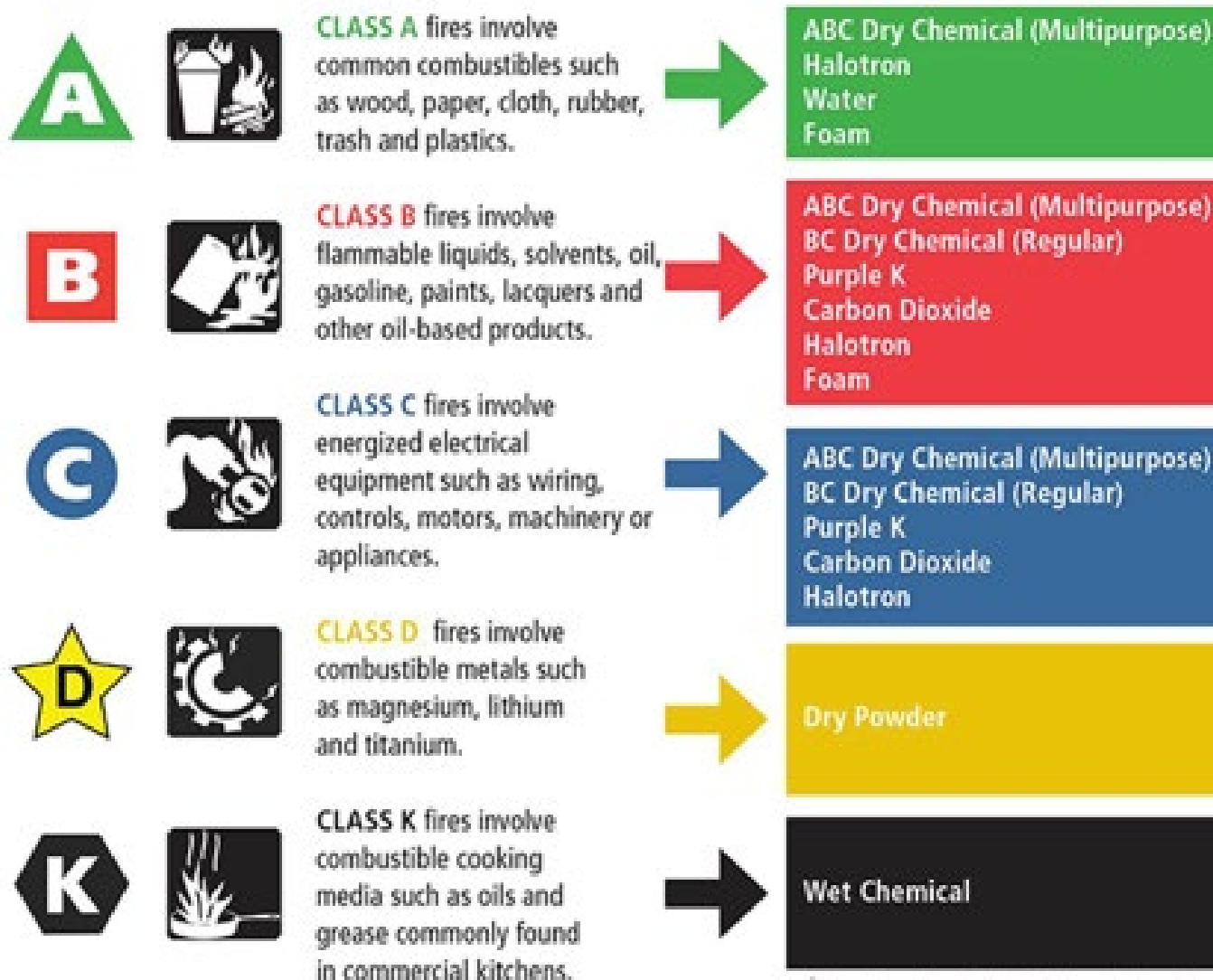
12. กรณีสารหกเป็นของแข็ง

- ▶ สารที่เป็นอันตรายมาก ให้ปฏิบัติตามคำแนะนำใน SDS อย่างเคร่งครัด
- ▶ หากสารไม่เป็นสารอันตรายมาก เช่น เกลือของโลหะที่ไม่เป็นพิษ ให้เก็บกวาดรวบรวมตามปกติ

15. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

15.1 ประเภทของเพลิงและถังดับเพลิง

15. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

15.2 เมื่อประสบเหตุไฟไหม้

1. ตั้งสติและประเมินความเสี่ยงอย่างรวดเร็ว
2. ปิดสวิทช์ไฟฟ้าหลักหรือคัตเอาต์ ปิดวาล์วถังแก๊สหรือท่อแก๊ส เคลื่อนย้ายเชื้อเพลิง ออกจากบริเวณไฟไหม้
3. หากสามารถดับไฟด้วยตัวเองได้อย่างปลอดภัย ให้ทำทันที
4. ใช้ถังดับเพลิงประจำห้องปฏิบัติการ โดยเลือกให้เหมาะสมกับชนิดของเพลิง
5. หากไม่สามารถดับไฟได้ด้วยตนเอง ให้แจ้งอาจารย์หรือผู้รับผิดชอบห้องปฏิบัติการ และรีบส่งสัญญาณเตือนไฟไหม้ จากจุดที่อยู่ใกล้มือที่สุด โดยการดึงคันบังคับลง (ตำแหน่งของสัญญาณเตือนไฟไหม้คู่มือได้ในแผนผังประจำแต่ละชั้น) แล้วปฏิบัติตามวิธีการหนีไฟ

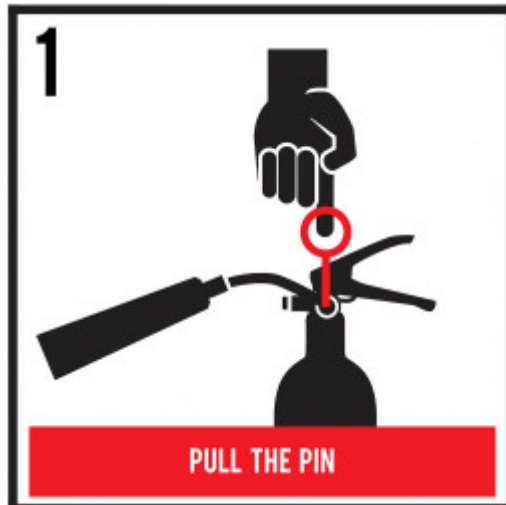

15. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

15.3 การใช้ถังดับเพลิง (fire extinguishers)

“ดึง”

ดึงสลักที่หัวถังเพื่อปลดล็อกควาล์ว

“ปลด”

ดึงสายฉีดออกจากที่เก็บ

“กด”

กดก้านฉีดลงให้สุดเพื่อทำการฉีด พร้อมจับปลายสายให้แน่น

“ส่าย”

เข้าใกล้ 2-4 เมตร ด้านเหนือลม พร้อมฉีดไปที่ฐานของไฟ โดยส่ายหัวฉีดไปมาซ้าย-ขวา

15. ข้อปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

15.4 วิธีการหนีไฟ

1. เมื่อได้ยินสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ปิดวาล์วแก๊ส (ถ้ามี) ถอดปลั๊กอุปกรณ์ไฟฟ้าที่กำลังใช้งาน และปิดสวิตช์ไฟฟ้าหลักหรือคัตเอาต์
2. เดินออกจากอาคารตามเส้นทางที่มีป้ายบอกทางหนีไฟอย่างรวดเร็ว อย่าห่วงเก็บสมบัติส่วนตัว และ**ห้าม**ใช้ลิฟต์โดยสารเด็ดขาด
3. ขณะหนีไฟต้องก้มตัวต่ำไว้และใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูกเพื่อป้องกันการสำลักควันไฟ
4. เมื่ออพยพออกจากตึกแล้วให้ไปรายงานตัวที่จุดรวมพล
5. ห้ามกลับเข้าไปในอาคารจนกว่าจะได้รับอนุญาตจากผู้รับผิดชอบอาคาร

16. การรายงานอุบัติการณ์

ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศปอส.)
Center for Safety, Health and Environment of Chulalongkorn University (SHECU)

ไทย

ระบบผู้ใช้งาน

หน้าหลัก ศปอส. > กฎหมาย/มาตรฐาน > คปอ. ส่วนงาน > บริการของเรา > แบบฟอร์ม > คลังความรู้ > ติดต่อเรา

TRAINING COURSE

CHEMICAL SAFETY TRAINING FOR RESEARCH STUDENTS AND RESEARCHERS

TARGET GROUPS

- UNDERGRADUATE STUDENTS (4TH YEAR OR HIGHER) GRADUATE STUDENTS (MASTER'S OR PHD)
- RESEARCHERS (POST-DOCTORAL RESEARCHERS, LECTURERS AND THIRD PARTIES WORKING FOR THE UNIVERSITY)
- LAB OFFICERS (STAFF, LAB SUPERVISOR, SCIENTIFIC OFFICERS, SCIENTISTS)

FREE OF CHARGE COURSE

5-6 FEB 2020 | **7 FEB 2020**

TRAINING DATES 4.30 - 7.00 PM | EXAM DATE 4.30 - 5.30 PM

ROOM 208, 2ND FLOOR, MHMK BUILDING, FACULTY OF SCIENCES, CHULALONGKORN UNIVERSITY

THE ONLINE-REGISTRATION WILL BE AVAILABLE UP TO 2 FEB 2020. THE TOTAL CAPACITY FOR PARTICIPANTS IS LIMITED BY THE NUMBER OF SEATS IN THE ROOM.

FOR FURTHER INFORMATION PLEASE CONTACT : WORALUK MANSAWAT (PH. D.) EMAIL: WORALUK.MA@CHULA.AC.TH TEL. 02-218 5230 CENTER FOR SAFETY, HEALTH AND ENVIRONMENT (SHECU)

ออบม / สัมมนา   บริการตรวจวัดสภาพแวดล้อม 4   ระบบฐานข้อมูล   ChemTrack&WasteTrack

รายงานอุบัติการณ์   แผนตอบโต้เหตุฉุกเฉิน   CU-IBC   รายงานประจำปี

<http://bit.ly/SHECUWEB>

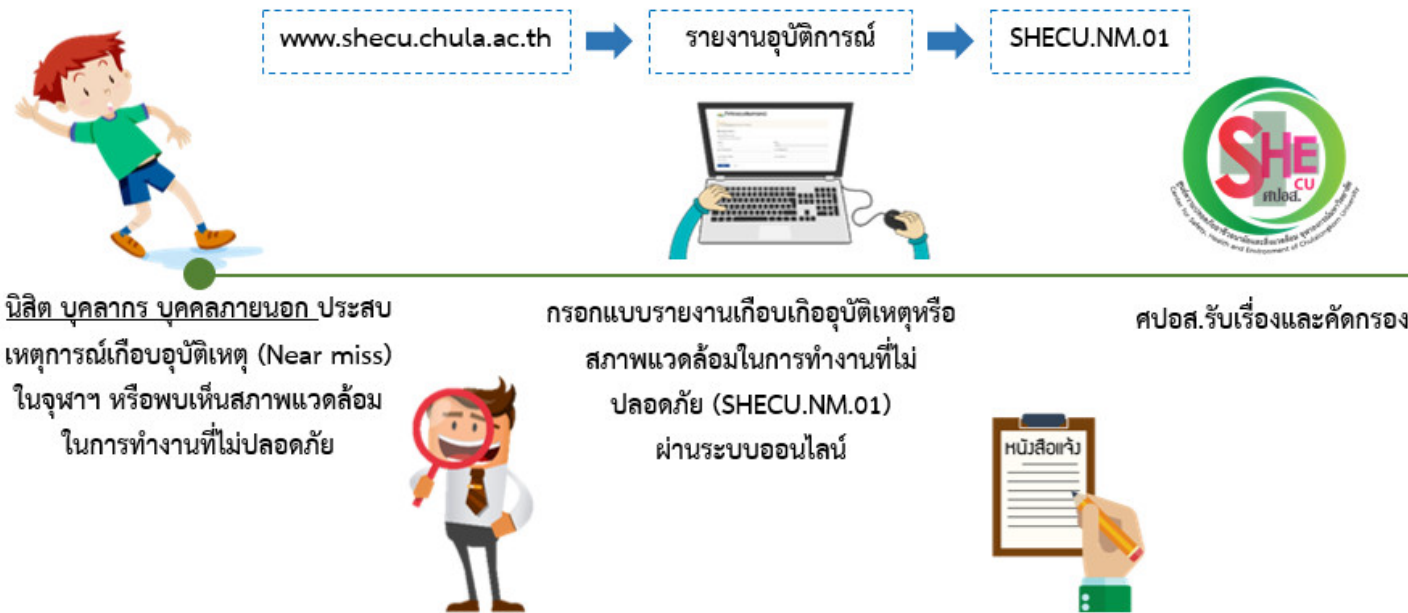

<http://bit.ly/3aQKZtV>

✓ แบบรายงานเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุ หรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (SHECU.NM.01)

✓ แบบรายงานอุบัติเหตุ (SHECU.ACC.01)

การรายงานเหตุการณ์เกือบเกิดอุบัติเหตุหรือสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่ปลอดภัย

<http://bit.ly/cuzeronisk>

การรายงานอุบัติเหตุ

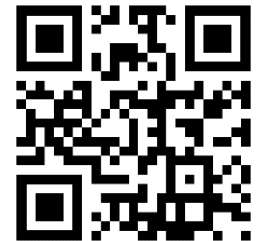

<http://bit.ly/2UZrasm>

เอกสารอ้างอิง

1. “ความปลอดภัยในการทำงานกับสารเคมี สำหรับนิสิตที่ทำวิจัยและนักวิจัย” (2561), ศูนย์ความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. “Safety in Chemical Laboratories”, Prof. Dr. Tirayut Vilaivan

<http://bit.ly/2UGUJAW>

THANK YOU
FOR YOUR ATTENTION

ANY QUESTIONS ?